Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 8 май
ЧОРШАНБА
№ 87 (5.129).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

ДЕҲҚОН ЭРКИ ВА ОРИЯТИ

Кўпинча биз, деҳқонларга энди эркин-мустақилсизлар, ҳеч ким сизларга уни қил, буни қил, деб тиқилинч қилмайди, дейишади. Бу гапда жон бор, албатта. Ҳақиқатан ҳам бир вақтлардагидек, кунда бўлмаса ҳам кунора районга, вилоятга чақириб, ҳуда-беҳуда вақтимизни ҳар хил мажлислар, йиғилишлар билан банд қилишларига чек қўйилди. Юзаки топшириқлар камайди. Кўп масалаларда ўзимиз билиб, ишимизни қиляпмиз. Натижа ёмон эмас. Режаларни ҳар соҳада ошириб бажаряпмиз. Йилига 4—4,5 минг тонна сабзавот, 850 тонна узум, 300 тонна картошка, 150—200 тонна мева ва кўплаб чорвачилик маҳсулотлари етказиб беряпмиз. Чорва бош сони ҳисобига еримиз оз бўлишига қарамай, имконият қидиряпмиз. Шу кунга қадар 183 тонна сут топширдик. Бу режадагидан 56 тонна кўпдир. Иқтисодиётимиз кўтарилиб боряпти. Ҳамёнимизда нақд 1 миллион сўм пулимиз бор. Ҳар йили салкам 1 миллион сўмга яқин соф фойда оляпмиз. Шукур, колхозчиларимизнинг турмуши яхши бўлиб қолди. Қишлоққа ичимлик суви келтирилди, асосий йўлларга асфальт ётқизилган, 90 фоиз хонадон газ олган.

Меҳнатдан манфаатдорлик ортиб бораётганлиги туфайли деҳқонларимиз бу йил ҳам астойдил ишламоқдалар. Эртаги сабзавотни барвақт экиб бўлдик, қишлов яхши якунланди. Ҳозир шаҳарликларга кўплаб миқдорда помидор, редиска, бодринг, саримсоқ пиёз, турли хил резаворлар жўнатилмоқда. Уларнинг бир қисми ўзимизнинг фирма дўконларимизда сотилмоқда. Бир сўз билан айтганда, дала ва ферма меҳнаткашлари ўз бурчларини сидқидилдан бажармоқдалар.

Бироқ масалага бозор иқтисодиётига ўтилиб, нарх-наво ошиб кетган ҳозирги кун талаблари нуқтаи назаридан қарайдиган бўлсак, ишимиздан ўзимиз қаноатланмаяпмиз. Қатор муаммолар борки, ютуқларни кўпайтиришга тўсиқ бўляпти. Деҳқон ер билан тирик. Ер унинг насибаси, бойлиги. Замин ҳолати қандайлиги, қайси экинни қаерга ва қачон экилса, мўл ҳосил ва яхши даромад олинишини у яхши билади. Афсуски, айрим пайтларда буни ҳисобга олишмайди. Ҳали ҳам юқоридан туриб режа бериш, топшириқ белгилаш давом этаяпти. Деҳқоннинг имконияти сарҳисоб қилиб кўрилмайди. Деҳқон режани бажараман, деб куйиб пишади, ҳаракат қилади. Кошки, шунга яраша рағбат кўрса. Яхши биласиз, кўпдан буён пландаги маҳсулотнинг 30 фоизи ва режадан ортиқча маҳсулотни деҳқон тасарруфида, қаерга, кимга сотса унинг ихтиёрида деб таъкидлаб келиняпти. Афсуски, амалда бошқача иш бўлаяпти. Чунки деҳқон меҳнат қилиб, мўл ва эртаги ҳосил етиштириб, бу имкониятдан барибир фойдалана олмаётир. Ўзига тегишли ортиқча маҳсулотнинг ҳам «эгалари» чиқиб қолади. Ваҳоланки, ҳозирги шароитда бу маҳсулот деҳқонга сув билан ҳаводек зарур-ку. Ёғоч-тахта ва бошқа қурилиш материаллари етишмайди. Давлат уни етказиб бермай қўйганига анча бўлган. Шундай бўлгач, деҳқон Иттифоқнинг бошқа шаҳарлари билан алоқа қилиб, келишиб, маҳсулотини айирбош қилиши ҳисобига ўз эҳтиёжига яраша қурилиш материалларини олиб келиши мумкин. Бироқ мутасаддилар маҳсулотни ҳеч қаёққа чиқармайсан, аввал шаҳар тўйсин, деб туриб олишади. Бу борада пишиқчилик бошланиб кетади. Бозор нархи кескин арзонлашиб, баъзида ўтмай, исроф ҳам бўлиб қолади. Деҳқон чув тушиб қолади. Натижада сарф-харажат кўпайиб кетяпти.

Иссиқхонани олайлик. У ерда фойдаланиладиган газнинг нархи тўрт ярим баравар ошди. Аввал бир йилда 60 минг сўмлик газ ёқилган бўлса, энди 350 минг сўмлик газ сарф қилинади. Электр қуввати, сувнинг тўлови ҳам икки баравар ошди. Бошқа соҳалар ҳам шунақа. Бир килограмм кунжара нархи 5 тийин эди. Ҳозир 25 тийинга чиқди. Биз етиштирадиган сабзавотнинг харид нархини атиги 30 фоизга оширишмоқчи. Қани бу ерда адолат ва ҳақиқат?!

Бунинг устига нарх-наво ошиши муносабати билан деҳқонга тўланадиган тўлов ҳам хўжаликнинг зиммасига тушиб турибди. 750 колхозчи бор. Ҳар бирига 60 сўмдан, бир йилда миллион сўм пул тўланади. Илгари йиллик меҳнат ҳақи 1 миллион 200 минг сўмга етарди. Энди бу 2 миллион 200 минг сўмни ташкил этмоқда. Хўш, бу пулни қаердан олиш керак? Албатта, бу сарф-харажатларнинг ҳаммаси маҳсулот таннархига юк бўлиб тушади ва биз хоҳлаймизми-йўқми таннарх кўтарилади. Таннарх кўтарилди — бу колхоз таназзулга юз тутди, дегани.

Бу ёқда эса ижтимоий масалаларга ҳам қанчадан-қанча маблағ сарфлаш зарур. Бу йил шу мақсадга 840 минг сўм пул сарфланади. Ана шулар ҳақида мулоҳаза қилиб, кўп ўйлайман. Ҳали биз кўп ҳолларда эскича усулда ишлаяпмиз, бойликка, айниқса ерга эскича назарларда, эскича қараш билан муносабатда бўлаяпмиз. Ахир ернинг қадрига фақат деҳқон етишини била туриб, буни эътиборга олмаяпмиз. Узоққа бормайлик. Ўриксор мавзесидаги аҳволни кўрайлик. Яхши, Президент фармони билан шаҳарликларга ер берилди. Мақсад маълум. Бироқ бу мақсадга эришиш осон бўлмаяпти. Ҳозир сиз у ерга бориб, манзарани кўринг. Қанча ер шундоғлигича қолиб кетаяпти. Экин экилмай исроф бўлаяпти. Эҳтимол хонадон эгасининг кучи етмаётгандир, эҳтимол имконияти йўқдир. Лекин буни оқлаб бўлмайди, ер исроф бўлаяпти-да!

Боя мен чорвамиз яхшиланиб қолганлиги, фойда келтираётганлигини, уч ойлик режа ошириб бажарилганлигини айтдим. Лекин юқоридагилар нега ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда маҳсулот камайиб кетди, деб таъна қилишади. Ахир ҳар йили шаҳарга 50—60 гектар ер ўтиб кетаяпти. Бор-йўғи 560 гектар еримиз қолган. Нега бу ҳисобга олинмайди. Режани ойма-ой бажараяпмиз-ку, тағин нега маҳсулотлар ўтган йилга қараганда кам дейишади. Бундай таъналар, терговлар эскича қараш эмасми?

Яқиндан бошлаб хўжаликларда ҳам паррандачилик фермаларини ташкил этиш керак деган гап чиқиб қолди. Тўғри, бир вақтлар колхоз ва совхозларда паррандачилик фермалари бўлган. Ўшанда махсус озуқа-емларни тополмай роса қийналганмиз. Товуқ-жўжаларнинг ярми қирилиб кетар, оқибатда маҳсулот таннархи ошар, тухумлар олтин тухумга айланарди. Бу ҳақда ҳар йили гап эшитардик. Энди яна товуқчилик фермасини ташкил этсак, аввалги аҳвол қайтарилмайди деб ким кафолат бера олади. Бизга ташкил этаверинглар, жўжани, қолаверса озуқани етказиб берамиз деб айтишяпти. Аввалам бор озуқа ҳақидаги гаплар насия деб ўйлайман. Иккинчидан, гап товуқларни рисоладагидек озуқа билан тўйдириб боқишда, муҳими касалликка чалинтирмасликдадир. Бунинг учун бизда ҳамма вақт имконият бўлавермайди. Давлат томонидан бериладиган ем фермадаги мол-ҳолни боқишга аранг етиб турибди. Бу ҳам майли-я, ҳозирги пайтда паррандачилик саноати бўйича тухумнинг ҳар бир донаси 21—25 тийиндан қабул қилинаяпти. Хўжаликлардан эса 11—12 тийиндан. Нега бундай фарқ? Хўжалик паррандабоқарлари меҳнатини нега пастга урадилар. Бундай муносабат бўлгач, албатта колхоз ва совхоздагилар парранда боққилари келмайди-да.

1986 йилда бизнинг ҳудудимиздаги турар-жойларнинг бир қисми Акмал Икромов районига ўтиб кетган эди. Улар кейинчалик ўзбошимчалик қилиб, 4 гектар ерни участкага тақсимлаб юборишди. Биз бундан бехабар қолдик. Елдик-югурдик, талашдик-тортишдик, қанча-қанча асаб бузишлардан сўнг ерни ноқонуний олганликларини исботладик. Қарор бекор қилинди. Эрта баҳорда банд бўлгани учун экин экиш кечикиб кетди.

Айни қиш пайтида кеч куз ва эрта баҳорда шаҳарликлар учун иссиқхона маҳсулотлари асқотади. Иссиқхонамиз бекаму-кўст ишлаб турса, шаҳарликларга яхши эмасми? Буни мутасаддилар тушунгилари келмаяпти: икки гектарлик иссиқхонамизнинг қурилганига йигирма йил бўлди. Унга 1 миллион 100 минг сўм маблағ сарфланди. Ҳозирги кунга келиб ундаги ускуналар эскириб қолган. Буни ҳисобга олиб биз иссиқхонани қайта қуришни режалаштирдик ва бу мақсад учун 1 миллион 50 минг сўмлик смета-лойиҳа ҳужжатларини тайёрлатдик. Бироқ қўлимизда пулимиз бўлатуриб, унга кўпдан буён ҳеч нарса сотиб ололмаяпмиз. Иссиқхонада маҳсулот пишиб етилганда эса унга хўжайинлик қилувчилар кўпайиб кетади. Қанча бодринг, помидор олинди, қанчадан сотаяпсан, қаёққа кетяпти, дейишади. Бироқ ёрдамга келганда, қурилиш материалларини топишда ўша хўжайинлар ўзларини четга олишади. Ҳозир ҳам шундай бўлаяпти. Бу ўртада эса нарх-наво кескин кўтарилиб кетди. Энди яна чиқим устига чиқим кўпаяди.

Таъминот масаласида бизнинг қўлимиздан келмайдиган ишлар жуда кўп. Деҳқоннинг рўзғори, тирикчилигидан хабар оляпмиз-у, бироқ баъзи маҳсулотларни етказиб беришда қўлимиз калталик қилаяпти. Бозорга ўтгач, деҳқоннинг ери, чорваси, имконияти бор. Гўшт билан ўзини ўзи таъминлаши мумкин, дейилаяпти. Бу бир жиҳатдан тўғри. Бироқ масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Бизга хўжалик пландаги ортиқча гўштни халққа харид нархида сотсин, дейишаяпти. Бу таклифда қандай мантиқ бор? Биз деҳқонларга ҳой оғайнилар, аввал режамиз тўлсин, гўшт емай туринглар, ҳозирча тўй қилманглар, деб айтолмаймиз-ку. Боз устига ҳозир қишлоқ Советида 10 минг аҳоли яшайди. Шундан 700 дан ортиғи колхозчи. Қолганлари шаҳарда ишлайди. Бироқ шаҳарда уларга сен қишлоқда яшайсан, деб талонга гўшт берилмаяпти. Икки ўртада улар норози бўлишяпти. Биз эса, гўштни колхозчиларга етказолмаяпмиз-ку, деб жавоб беришга мажбурмиз. Хуллас, гап кўп. Маҳсулот пишиб етилгандан сўнг тайёрлов идорасига топшириш, ҳисоб-китоблар, тегишли идоралардан воситалар, қишлоқ хўжалик ускуналари ва бошқа буюмларни олишдаги муаммоларни ҳам гапирадиган бўлсак, у тугамайди.

Лекин буларни рўкачу баҳона қилиб, ишни бир чеккага суриб қўяётганимиз йўқ. Бунга йўл қўя олмаймиз ҳам. Айримлар ҳозир деҳқонлар айниди, илгаригидек эмас, дейишади. Эҳтимол, бу гапда жон бордир, бунга ўзимиз айбдормиз. Ўйлаб кўринг-а, сизнинг кўз ўнгингизда, шундоққина биқинингизда яшайдиган, иш жойининг тайини йўқ бир одам данғиллама участка қурса, ҳаммаёққа довруғ солиб тўй ўтказса. Олган машинасининг оҳори тўкилмай, уни янгиласа, кишига алам қиладими-йўқми? Албатта, деҳқоннинг ҳам фикри, қараши ўзгариши мумкин. Шунча ишлаб, меҳнат қилиб бирим икки бўлмаяпти-ку, дейиши мумкин. Бундан кўз юмиб бўлмайди. Биз мутасаддилар бунинг олдини олмасак, нима қилиб раҳбар бўлиб юрибмиз. Демоқчиманки, бизнинг аксарият деҳқонларимиз ориятли, имонли, виждонли одамлар. Улар астойдил ва ҳалол меҳнат қилишмоқда. Улар бор экан, кўнглимиз тўқ. Қарс икки қўлдан деганларидек, энг муҳими биз уларга барча шарт-шароитни яратиб беришимиз, кўнгилларини олиб, кайфиятларини кўтаришимиз жоиздир. Ана шунда муаммоларни ҳал қилиш осон кечади.

Боқижон ФОЗИЛОВ,
Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхози бошқарувининг раиси.

1941—1945 ЙИЛЛАРДАГИ УЛУҒ ВАТАН УРУШИДА ҚОЗОНИЛГАН ҒАЛАБА КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН СССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ

МУРОЖААТИ

Совет халқи, унинг Қуролли Кучлари иккинчи жаҳон урушида фашизмни тор-тор келтиришга асосий ҳисса қўшиб, мислсиз жасорат кўрсатди, буни ер юзидаги холис ниятли барча кишилар тан олганлар.

Мамлакатимизда Улуғ Ватан урушидаги Ғалаба куни — 9 май қирқ беш йил давомида умумдавлат, умуммиллий байрам сифатида, ҳалок бўлганларнинг муқаддас хотираси сифатида, авлодларнинг миннатдорчилиги, барча миллатларга мансуб, сочларига оқ тушган жангчилар ва мамлакат ичкарисида меҳнат қилган кишиларга ҳурмат белгиси сифатида нишонлаб келинди. Шу куни биз гитлерчиларга қарши иттифоққа бирлашган бошқа мамлакатларнинг халқлари ва жангчилари билан жанговар биродарликни миннатдорчилик билан эслаб келдик. Тарихимизнинг кўпгина саҳифалари ана шу буюк кун билан мунаввардир.

Шунга қарамай, айрим жойларда, сиёсий эҳтирослар ва нафсоният ҳаддан ташқари авжига чиққан шароитда ғалабанинг аҳамиятини камситишга, Ғалаба байрамини унут қилиб юборишга интилиш пайдо бўлаётганини англаш аламлидир. Ҳалок бўлган жангчилар қабрлари ваҳшийларча таҳқирланмоқда, ёдгорликлар мурдор этилмоқда, халқнинг муқаддас жойлари бузиб ташланмоқда. СССР Олий Кенгаши бундай аҳволни маърифатли ҳуқуқий жамият барпо этишга ҳаракат қилаётган давлат учун номуносиб деб ҳисоблаб, барча даражадаги Советларга, мамлакатнинг ҳамма фуқароларига мурожаат қилади: халқнинг тарихий хотирасини — Ғалаба кунини ҳимоя қилайлик ва 1991 йил 9 майни Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг бутун ҳудудида нишонлайлик!

Биз барча миллатларга, барча авлодларга мансуб совет кишиларига мурожаат қиламиз: Улуғ Ватан урушининг ҳалок бўлган қаҳрамонлари хотирасига бош эгайлик, фахрийларга — Улуғ Ватан урушида қатнашган, мамлакат ичкарисида қаҳрамонона меҳнати билан ғалабани таъминлаган, уруш вайрон қилган шаҳар ва қишлоқларни тиклаган эркаклар ва аёлларга ҳурмат бажо келтирайлик.

Шу кунда биз беихтиёр ёки ихтиёрий равишда миллатлараро можароларда қатнашган кишиларни оталари ва боболарининг васиятларига мурожаат қилишга даъват этамиз, уларнинг Улуғ Ватан уруши жанггоҳларида кўп миллатли ягона Ватанимизнинг озодлиги учун тўкилган қонини энди ҳеч қачон бир-биридан ажратиб бўлмайди. Уни хотирамизда ҳам ажратиш мумкин эмас, бинобарин, у бизни тинчлик ва тотувликка қатъият билан чорламоқда.

Барча ватандошларимизни мислсиз жанглар қатнашчиларининг мардлиги ва қаҳрамонлиги олдида таъзим қилишни, уларнинг қабрларига гуллар қўйишни, ёдгорликларни ҳимоя қилишни, ҳалок бўлганларнинг беваларни, фахрийлар тўғрисида ғамхўрлик қилишни урушнинг бепоён далаларида ҳамон ном-нишонсиз ётган жангчилар хокини аждодларимиз урф-одатига кўра дафн этишни илтимос қиламиз.

Совет Армиясига мурожаат қилиб, шу куни кўп миллатли давлатимизнинг бутун ҳудудида Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларига ҳарбий ҳурматни бажо келтиришни илтимос қиламиз.

Ватанимиз учун қийин бўлган шу даврда Ғалаба куни мамлакат барча халқлари хотирасининг ёрқин нурига айлансин. Шу кун бизга ҳозир бошимизга тушган синовлардан фақат биргаликда, елкама-елка ўта олишимизни, бу синовларга бардош беришимиз ва ғалаба қилишимизни яна бир бор эслатсин. Халқ хотирасини таҳқирлашга ҳеч кимга ҳуқуқ берилмаган, бутун иродамиз билан, қонунларимиз билан халқ хотирасининг софлиги ва дахлсизлигини ҳимоя қилиш керак. Бизнинг Ватанимиз бир, бизнинг тарихимиз ҳам бир. Бизгача яшаганлар ва биздан сўнг дунёга келадиган барча кишилар олдидаги муқаддас бурчимиз — мамлакатни парчаланишдан, бўлиб ташлашдан, ташқаридан ва ичкаридан бўладиган хуружлардан сақлаб қолишдан иборат. Ҳаммамиз шу бурчни бажариш учун курашмоғимиз ва ишламоғимиз лозим.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг фармони

ФУҚАРОЛАРНИНГ СССР ДАВЛАТ СУҒУРТА ИДОРАЛАРИ БИЛАН ТУЗГАН УЗОҚ МУДДАТЛИ ШАРТНОМАЛАР АСОСИДА ТУПЛАГАН ПУЛ ЖАМҒАРМАЛАРИ ҚАДРСИЗЛАНИШИДАН КУРИЛАДИГАН ЗАРАРНИ ҚОПЛАШ ТУҒРИСИДА

Чакана нархлар бир йўла оширилиши муносабати билан фуқароларнинг СССР давлат суғурта идоралари билан тузган узоқ муддатли шартномалари асосида тўплаган пул жамғармаларини ҳимоя қилиш мақсадида **қарор қиламан:**

1. СССР Вазирлар Маҳкамасининг СССР давлат суғурта идоралари билан тузилган ва 1991 йил 1 мартда амал қилган узоқ муддатли шартномалар бўйича фуқароларнинг суғурта бадаллари жамғармаси тарзидаги пуллари қадрсизланишидан кўрадиган зарарларини қоплаш ҳақидаги таклифи қабул қилинсин, уларни бир йўла қайта баҳолаш кўзда тутилсин.

Компенсация СССР Президентининг «Чакана нархлар бир йўла оширилиши муносабати билан пул жамғармалари қадрсизланишидан қўриладиган зарарни аҳолига тўлаш тўғрисида»ги 1991 йил 22 март фармони (СССР халқ депутатлари съезди ва СССР Олий Кенгашининг ахборотномаси, 1991 йил, 13-сон, 391-модда)да кўзда тутилган шартларга мувофиқ тўлансин.

2. СССР Молия вазирлиги фуқароларнинг СССР давлат суғурта идоралари билан узоқ муддатли шартнома асосида тўплаган пул маблағларини бир йўла қайта баҳолаш муносабати билан компенсация тўлаш тартибини ишлаб чиқсин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти **М. ГОРБАЧЕВ.**

Москва, Кремль. 1991 йил 6 май.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ ВАЗИРЛИГИ НЕГИЗИДА ЕНГИЛ САНОАТ МОЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ УЮШМАСИ (ЎЗБЕКИСТОН ЕНГИЛ САНОАТ УЮШМАСИ)НИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТУҒРИСИДА

Жумҳурият енгил саноат бирлашмалари ва корхоналарининг мустақиллигини кенгайтириш, бозор муносабатлари шароитида уларнинг иши ҳамда Ўзбекистон ССРнинг «Ўзбекистон ССРдаги корхоналар тўғрисида»ги қонун амал қилиши самарадорлигини ошириш мақсадида, шунингдек муассис ташкилотларнинг таклифлари ҳисобга олиниб:

1. Жумҳурият Енгил саноат вазирлиги негизида енгил саноат моллари ишлаб чиқарадиган Ўзбекистон давлат уюшмаси (Ўзбекистон енгил саноат уюшмаси) тузилсин, унинг таркибига қуйидагилар киритилсин:

тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган «Ўзбектўқимачи» Ўзбекистон давлат концерни;

тикувчилик ва трикотаж буюмлари ишлаб чиқарадиган «Ўзбеккийим» Ўзбекистон давлат концерни;

чарм-пойабзал саноати маҳсулотларини ишлаб чиқарадиган «Ўзбекпойабзал» Ўзбекистон давлат концерни;

чинни буюмлар ишлаб чиқарадиган «Ўзбекистон чиннисин» Ўзбекистон давлат концерни;

юқорида санаб ўтилган концернлар тузилмасига кирмаган ва умумтармоқ вазифаларини бажарадиган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар.

2. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси (ўртоқ Ў. Қ. Исмоилов) ушбу фармонни амалга оширишга доир ташкилий чораларни кўзда тутувчи тегишли қарорни тайёрласин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1991 йил 6 май.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ВА ИЖТИМОИЙ МАСАЛАЛАР КОМИТЕТИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ВАЗИРЛИГИГА АЙЛАНТИРИШ ТУҒРИСИДА

Республиканинг нуфус хусусиятларига алоқалар муаммоларни ҳал этишга, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланишга, аҳолини кўпроқ иш билан банд қилиш ва ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашга ниҳоятда муҳим аҳамият бериб:

1. Ўзбекистон ССР Давлат меҳнат ва ижтимоий масалалар комитети Ўзбекистон ССР Меҳнат вазирлигига айлантирилсин, унинг зиммасига республика ҳудудида юқорида кўрсатилган фаолият билан боғлиқ масалаларни рўёбга чиқариш вазифаси юклатилсин.

2. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси (ўртоқ Б. С. Ҳамидов) бир ойлик муддатда мазкур вазирликнинг тузилиши тўғрисидаги низом ва таклифни тайёрласин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри, 1991 йил 5 май.

ПАРВАРИШ — ЭНГ ДОЛЗАРБ ЮМУШ

Жумҳурият Деҳқонлар уюшмаси ва республика Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ходимлари, мутахассис-олимлар Ўзбекистон об-ҳавони кузатиш марказининг маълумотлари асосида бу йилги шароитнинг қандай келишини ҳисобга олиб, илғор тажрибаларни умумлаштирган ҳолда қишлоқ хўжалиги экинларини май ойида жадал парвариш қилиш бўйича тавсияларни ишлаб чиқдилар. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари об-ҳаво мураккаб келганига қарамай баҳорги экиш мавсумини қисқа муддатларда ўтказдилар. Эндиги асосий вазифа уруғларни тўла кўкартириш, парваришни маромида ташкил этишдан иборат.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ. Экиш мавсумини муваффақиятли ўтказиш ва қулай муддатларда бир текис униб чиқишига эришиш, пахтакорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси чиқарган фармойиш экиш-тикишни намунали йўлга қўйиш ва ўтказишда муҳим роль ўйнади. Ҳаво очиқ кунлардан унумли фойдаланган, маҳаллий шароитга қараб иш юритган хўжаликлар чигитни 8—10 иш кунида қадаб бўлишди. Эртаги ҳосил етиштиришни кўзлаган деҳқонлар экишдан олдин ёки у билан бир вақтда далага кимёвий ўғитлар солдилар, униб чиқишига қараб биринчи ва иккинчи гуруҳга мансуб уруғлик экдилар. Бу йил ғўза экиладиган майдонлар 160 минг гектарга қисқарди. Пахтадан бўшаган ерларга озиқ-овқат экинлари экишга, чорва озуқаси етиштиришга катта эътибор берилмоқда. Кўкламда ажратилган пайкалларнинг учдан бир қисмидан кўпроғида чигит пуштага қадалди. Биринчи майга қадар 1 миллион 200 минг гектардан ортиқ майдондаги уруғ кўкариб чиқди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 500 минг гектар зиёд.

Фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини қўлланиб, чигитни бир текис ундириб олишга эришиш, гектарларнинг тўлиқ бўлишини таъминлаш, ҳозирдан эртапишар, мўл ҳосил тўплашга интилиш пахтакорларнинг бугунги асосий вазифалари ҳисобланади.

Айни пайтда қаерда қатқалоқ пайдо бўлса, уни дарҳол «зиг-заг» борона ёки ротацион мотигалар ёрдамида юмшатиш лозим. Агар бунинг имконияти бўлмаса, ўша жойдаги экинни суғориш ва культивациялаш зарур. Уруғ тупроқнинг табиий намига униб чиқмаса бундай ерни енгилгина жилдиратиб суғориш даркор.

Тажриба шуни кўрсатадики, чигит сувини қатор оралиғи 60 сантиметр бўлган майдонларда жўяк оралатиб, 90 сантиметрда эса ҳар бир жўякдан енгил бериш керак. Тупроқни бир меъёрда намлатиш, суғоришни тезроқ тугаллаш, оби-ҳаётдан тежаб фойдаланиш учун ариқларнинг узунлиги шундай бўлгани маъқул: сув ерга яхши сингадиган ва тупроғи майин майдонларда қатор кенглиги 60 сантиметр бўлса, ҳар 80—100 метрдан, 90 сантиметр бўлганда 100—150 метрдан, сув сингиши қийин бўлган пайкалларда эса тегишлича 100—120 ва 150—180 метрдан ўқариқ олиш лозим. Чигит сувини кечаю-кундуз бериш зарур.

Яганалаш ниҳолнинг авж олишини таъминлайдиган асосий омиллардан бири. Хоразмликлар бу ишни «саралаш» дейишади. Бунда нимжон, касалликка чалинган кўчатлар юлиниб, даладан ташқарига чиқариб ташланади. Шуни унутмаслик лозимки, ушбу тадбир 3—5 кун кечикса, ҳосилдорлик гектар ҳисобига 2—3, агар бу муддат узайса 4—5 центнер камаяди. Яганалашни тупларда бир-иккита чинбарг пайдо бўлгунга қадар тугаллаш керак. Пайкалларда кўчат қалинлиги нав хусусиятига, тупроқ ҳосилдорлигига, сизот сувларнинг чуқурлигига қараб белгиланади. Жойларда шароит турлича эканлигини назарда тутиб, ниҳоллар қалинлиги қуйидагича бўлиши тавсия этилади: ер ости сувлари яқин, тупроғи унумдор, кўчат серавж ўсадиган майдонларда ўрта толали навлар учун гектарида 80—100 минг, ингичка толали навлар учун 120—140 минг туп бўлиши лозим; сизот сувлари чуқурликда жойлашган, ер унумдорлиги паст, ғўза секин ўсадиган, шунингдек бўз тупроқли, шўрхок пайкалларда ўрта толали навлар учун гектарида 110—120 минг, ингичка толалилар учун 140—150 минг туп қолдириш зарур; кам ҳосилли, қумлоқ ва тошлоқ ерларда, ғўза бўйи паст бўладиган жойларда ўрта толали навлар учун гектарида баъзан 140 минг тупгача, ингичка толалилар учун 150—160 минг туп бўлиши даркор.

Юқорида айтилган кўчат қалинлигини таъминлаш учун тезда ҳар бир далани, қаторни синчиклаб кўрикдан ўтказиш керак. Агар қалинлик белгиланган миқдорда бўлмаса, хатосига тегишли нав ва репродукциянинг намланган уруғини икки-уч кун ичида экиш керак.

Илгари ерга кимёвий ўғит берилган бўлса, у чигитнинг унишини ва ниҳоллар ривожини жадаллаштиришга хизмат қилади. Яганаланган пайкаллардаги экинга дарҳол ўғит солиш, айни пайтда культивация қилиш зарур. Дастлабки озиқлантиришда гектарига 50—60 килограммдан азот (150—180 килограммдан аммиак селитраси ёки 100—120 килограммдан мочевина) ишлатиш лозим. Агар шудгорлашдан ёки экишдан олдин фосфор берилмаган бўлса, гектарига 50—60 килограммдан шундай ўғит (115—135 килограммдан аммофос) солиш даркор.

Қатор ораларига илк ишлов бераётганда кимёвий ўғит солиш қоидасига қатъий амал қилиш муҳимдир. Ўғит ўсимлик тупидан ён томондан 15—18 сантиметр узоқликка ва 10—12 сантиметр чуқурликка тушгани маъқул. Бунинг учун ишчи қисмларини тўғри ўрнатиш шарт.

Тажрибали деҳқонлар гектарига 1 килограмм азотга 2—3 килограмм майдаланган

(Давоми 3-бетда).

ВИЛОЯТ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ҚАРШИ. (ЎзТАГ). Бу ерда халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Советининг сессияси бўлиб ўтди. Ташкилий масала кўриб чиқилди.

А. Р. Отажонов бошқа ишга ўтиши муносабати билан вилоят Советининг раиси вазифасидан озод қилинди.

Қашқадарё вилоят партия комитетининг биринчи котиби Т. П. Хидиров халқ депутатлари вилоят Советининг раиси этиб сайланди.

Қамаши район партия комитетининг биринчи котиби бўлиб ишлаб турган Т. М. Каримов Қашқадарё вилоят ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Сессияда Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов нутқ сўзлади.

ПАРТИЯ САФЛАРИ БИРЛИГИ УЧУН

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ КОТИБИЯТИНИНГ МАЖЛИСИДАН

КПСС Марказий Комитети Бош котибининг ўринбосари В. А. Ивашко раислигида КПСС Марказий Комитети котибиятининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг матбуот маркази шу ҳақда хабар берди.

Бу — яқинда бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитети билан Марказий назорат комиссиясининг қўшма пленумидан кейинги биринчи мажлис эди. В. А. Ивашко шу мажлисни очиш вақтида сўзлаган кириш нутқида партия турмушида пленумда пайдо бўлган тамойилларни чуқур таҳлил этишга чақирди. Бош котибнинг ўринбосари бу пленумни кейинги ўн йилликлар мобайнида бўлиб ўтган жами мўътабар партия анжуманлари орасида ўзининг шакли ва мазмуни жиҳатидан кескин ажралиб турувчи пленум деб атаб, унда қабул этилган қарорларни амалга ошириш соҳасида аниқ ҳаракатлар қилиш зарурлигини таъкидлади.

Ғоявий қарама-қаршилик кучайганлиги, фракциячилик вужудга келганлиги, партиянинг бирлигига сезиларли хавф туғилганлиги коммунистларни айниқса ташвишга солмоқда. Пленумда коммунистлар орасида паришонлик кучайганлиги, улар амалий ишда гангиб қолаётганликлари, мухолифчиларнинг, арзон обрў орттиришга интилувчиларнинг, «митингбозлик демократияси»нинг ғоялари ва шиорлари, миллатчилик кайфиятлари партиялилар муҳитига суқулиб кирганлиги ҳақида хавотирлик билан гапирилди. Партия сафларидаги интизом анчагина заифлашди, партия қарорлари зарур қатъият билан бажарилмаяпти, ҳатто аъзолик бадалларини тўлашга бепарволик майллари пайдо бўлди.

Пленум якунлари муносабати билан КПСС Марказий Комитети бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янгилаш комиссиясининг ташаббуси котибият мажлиси қатнашчиларини айниқса қизиқтирди. Бу комиссия КПСС сафларини мустаҳкамлашга оид тавсияномалар тайёрлаган. КПСС Марказий Комитети ташкилий бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Ю. И. Рижов комиссия қилган иш ҳақида гапириб, комиссия партиядаги аҳволни таҳликали қилиб ҳам кўрсатгани йўқ, аммо танглик ҳолатларига бепарво бўлгани ҳам йўқ, деб уқтирди. У қуйидаги маълумотларни айтиб берди: агар 1990 йилда партиядан 1,8 миллион киши чиқиб кетган бўлса, шу йилнинг биринчи чорагида уни 587 минг киши тарк этди. Айни вақтда КПССга кирувчилар кўпайди: агар бутун ўтган йил давомида партияга 108 минг киши қабул қилинган бўлса, шу йилнинг биринчи чорагидагина КПСС сафига 46 минг киши кирди.

Бироқ, КПСС Марказий Комитети бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янгилаш комиссияси корхоналардан партия ташкилотларини қисиб чиқаришга қаратилган тазйиқ кучайиб бораётганлигини энг катта хавф деб ҳисоблади. Тўғри, бундай ҳодисалар асосан оз сонли жамоаларда — мактабларда, билим юртларида, майда ташкилотларда содир бўлмоқда, аммо йирик саноат, транспорт, қурилиш корхоналарига ҳам шу жараёнлар дахл қила бошлади.

Мана шундай шароитда, деб таъкидлайди комиссия, коммунистлар оммаси орасида партия сафларини жипслаштириш ва тотувлаштиришга бўлган қатъият кучаймоқда. Коммунистларнинг кучи ҳамиша уюшқоқликда, ўз ишнинг ҳақлигига ишончи комилликда, халққа хизмат қилишда бўлиб келган. Маънавий тангликдан, паришонлик ва фаолиятсизлик ҳолатидан тезда чиқиб олиш керак. Одамлар асосий манфаатларидан четда туриб, партиянинг таркибини мустаҳкамлаш вазифасини ҳал қилиб бўлмайди.

Партия сафларини аниқ ишлар теварагидагина жипслаштириш мумкин. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети қонун лойиҳалари таклиф этиш ташаббуслари ва ҳуқуқий масалалар бўлимининг мудири В. С. Бабичев шу фикрни қўллаб-қувватлади. Меҳнат жамоаларида, Советларда аниқ ишлар қилинмоқда. Демак, коммунистларнинг овози аввало шу ерда, ҳозир кундалик турмушнинг энг ўткир масалалари ҳал этилаётган ерларда янграб туриши керак. Ҳар бир партия ташкилоти иқтисодий инқирозни бартараф қилиш, хўжалик юритишнинг янги усулларини ривожлантириш, меҳнат аҳлининг сиёсий ва ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя этиш учун нималар қилиши зарурлигини билиши лозим.

КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи котиби Ю. А. Прокофьев комиссия таклиф қилган тавсиялар ўз вақтида ишлаб чиқилганини таъкидлаб ўтди. Бу тавсиялар пойтахт бошланғич партия ташкилотлари ишида яхши кўмакчи бўлиб қолади, бу ташкилотларнинг кўплари ҳозир «қамал» ҳолатида ишламоқда. Улардан 150 таси шу пайтгача ёпирилиб қилинган тазйиққа бардош бера олмади ва заифлик қилиб, тарқалиб кетди. Бунда гап асло уларнинг оз сонли эканлигида ва кичик идораларда ишлаганида эмас. Агар шундай бўлса, бу нарса биз учун бир мунча тасалли берган бўлур эди.

Кўпгина партия ташкилотлари ўзларининг ички турмуши ва фаолиятини ташкил қилишда ўзларининг мустақиллик ҳуқуқидан фойдаланмаётганликларини, интизомни мустаҳкамлаш юзасидан қўшимча чора-тадбирларни кўрмаётганликларини пайқамай бўлмайди, деди КПСС Марказий назорат комиссияси раиси вазифасини бажарувчи Е. Н. Махов. Ҳолбуки, партиянинг янги устави, сўнгги меъёрий-усулий ҳужжатлар уларга шундай ҳуқуқларни беради. Коммунистларнинг фаоллигини ошириш ва ташаббускорлигини ривожлантириш учун демократик воситаларни тўла-тўкис ишга солиш, шу билан бирга партия сафларидаги уюшқоқлик, интизом ва масъулиятни оширишга таааллуқли қоидаларга қатъий риоя этилишини таъминлаш зарур. Нотиқ ўзгариб бораётган ҳозирги шароитда партия қарорларининг бажарилишини назорат қилиш хусусиятларига алоҳида тўхталиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг котиби В. А. Купцов бу фикрни ривожлантирди. Унинг фикрича, ички партиявий иш учун барча поғоналарда талаб бўшаштириб юборилди. Афсуски, бу гап КПСС Марказий Комитетига ҳам тааллуқлидир.

КПСС Марказий Комитетининг котиби П. К. Лучинский диққат-эътиборни янги шароитда ўз сафларини янгилаш ва мустаҳкамлаш соҳасида ижобий тажриба орттирган ҳудудий партия ташкилотларининг фаолиятини оммалаштириш зарурлигига қаратди. Одатда, партия сафига янги кирувчилар — социалистик йўлнинг эътиқодли, фаол тарафдорларидир, деди у. Чунки ҳатто софдил партия аъзолари қувғин қилинаётган жойларда ҳам партияга қабул тўхтамаяпти. КПССга қабулни ташкил этиш соҳасидаги ишнинг сиёсий аҳамиятини ошириш, бу ишни бошланғич партия ташкилотлари, шаҳар ва район партия комитетлари фаолиятидаги энг муҳим вазифа қилиб қўйиш, партия таклиф қилаётган ўзгартишларни амалга оширишдан манфаатдор бўлган янги кучларни фаол излаш керак. КПССга янги аъзоларни танлаш умумпартиявий иш бўлиши лозим, деб таъкидлади КПСС Марказий Комитети котибиятининг аъзоси И. И. Мельников.

КПСС Марказий Комитетининг котиби А. С. Дзасохов партияга янги қабул этилганлар билан ишлаш ҳақида гапирди. Ёш коммунистларга ғамхўрлик ва меҳрибонлик қилиш, ўз ўрнини топиб олишда уларга ёрдам бериш, ўз қобилиятларини намойиш қилиш имкониятини яратиш керак. Партиядан чиқиб кетишга олиб бораётган сабабларни чуқурроқ излаб кўриш даркор. Бунга ҳамиша ҳам ўзини ўзи поклаш сабаб бўлаяптими? Чунки ҳар бир киши КПССга кираётганида ўз йўлини мустақил танлаганку!

КПСС Марказий Комитетининг котиблари А. Н. Гиренко, Е. С. Строев, О. С. Шенин ҳам КПСС Марказий Комитети бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янгилаш комиссиясининг таклифлари тўғрисидаги ўз мулоҳазаларини айтдилар, ички партия турмушини демократиялаш, бошланғич ташкилотларнинг ўткир сиёсий кураш шароитида самарали ишлай олиш қобилияти, меҳнаткашлар оммаси орасида обрў-эътиборни ошириш билан боғлиқ бўлган бир талай мароқли фикрларни ўртага ташладилар.

Мунозарани В. А. Ивашко якунлади. Муҳокама давомида айтилган таклифларни эътиборга олиб комиссиянинг тавсияларини маҳаллий партия комитетларига юборишга қарор қилинди. Бу ҳужжатга КПСС Марказий Комитети котибиятининг тегишли қарорини илова қилиб, партия сафларини мустаҳкамлашга қаратилган биринчи галдаги чора-тадбирлар рўйхатини қўшиб қўйишга қарор қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг котибияти КПССнинг хорижий партиялар билан алоқа режасини муҳокама қилиб, тасдиқлади.

Ташкилий масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Илгари КПСС Марказий Комитети мафкура бўлими шўъбасининг мудири бўлиб ишлаган В. П. Мотяшов КПСС Марказий Комитетининг янги публицистик ва адабий-бадиий журнали — «Утро»нинг бош муҳаррири этиб тасдиқланди.

КПСС Марказий Комитетининг котибияти СССР Ички ишлар вазирлиги ички қўшинларидаги КПСС ташкилоти партия комтиети пленумининг А. И. Кирилюкни партком котиби этиб сайлаш тўғрисидаги, темир йўл қўшинлари партия комитети пленумининг В. П. Сосниннни шу қўшинлар партколмининг котиби этиб сайлаш ҳақидаги, СССР Давлат хавфсизлиги комитети партия комитети пленумининг Н. И. Назаровни СССР Давлат хавфсизлиги комитети парткомининг котиби этиб сайлаш ҳақидаги қарорларига қўшилди.

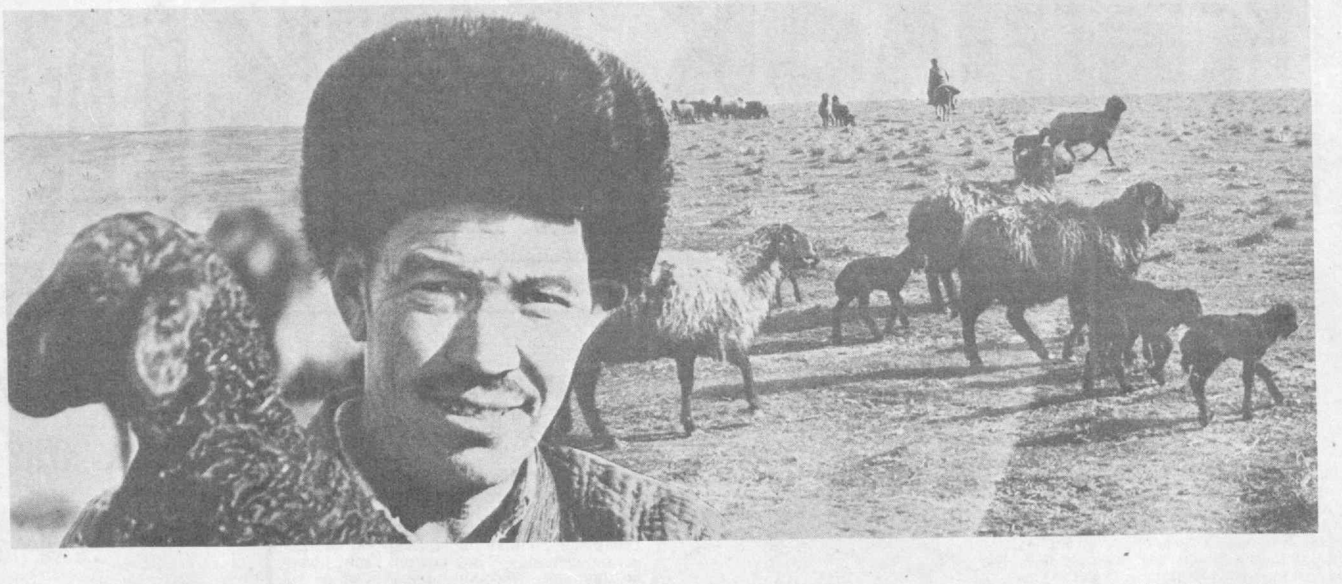

«Улус» давлат хўжалиги Советобод районидаги чорвачиликка ихтисослаштирилган совхозлардан бири ҳисобланади. Азамат қўйчивонлар ихтиёрида 26 минг 500 бош совлиқ бўлиб, уларнинг ҳар юзидан 110 тадан соғлом қўзи олинди. Шундан 85 фоизи ўстиришга қолдирилди. Эндиликда жониворлар серўт Қарнабчўл яйловида боқилаётир.

СУРАТДА: Бош чўпон Қ. Алламуродов ўз отарида.

Т НОРҚУЛОВ олган сурат.

КОГОНЛИК ФЕРМЕР

РАЙОНДА 140 ДАН ЗИЕД ОИЛА ШУ УСУЛДА ХЎЖАЛИК ЮРИТМОҚДА

Когон районида фермерлик ҳаракатига 1989 йилнинг охирларида киришилди. Ўшанда дастлаб «Коммунизм» жамоа хўжалиги 7-бригадасидаги сут-товар фермаси молбоқари, тажрибали чорвадор Саид ака Сафаров бу ишга бел боғлади. У давлатдан 20 минг сўм қарз олиб, Чимкент вилоятидан 20 бош зотли қорамол сотиб олди. Озуқа етиштириш учун ер ажратиб берилди. Шунингдек исталган пайтда техника ёрдами кўрсатишга келишилди. Саид ака колхоз билан 1990 йилда сут ва гўшт етказиб бериш юзасидан шартнома тузди. Дастлабки йилдаёқ давлатга 12,5 тонна сут, 5,5 тонна гўшт топширишга эришди. Оила 8170 сўм даромад олди.

Фермер жорий йилда яна ибратли ташаббус бошлади. Ўзидек илғор, тадбиркор фермер Зевар Бобомуродовани социалистик мусобақага чақирди. Мусобақадошлар давлатга 20 тонна гўшт ва 9 тонна серқаймоқ сут топширишга шартлашишди. Айни кунларда ишнинг бориши чакки эмас. Фермерлар бор имконият ва тажрибаларини ишга солаётганликлари туфайли бўрдоқига боқилаётган қорамолларнинг кунлик семириши нормадагидан юқори бўлаяпти. Сигирлардан соғиб олинаётган сут 10 килограммни ташкил этаётир.

— Фермер хўжалигини бундан тўққиз-ўн йил илгари бошлашимиз керак эди, — дейди Саид ака Сафаров ўз ишидан мамнун ҳолда. — Гўшт, сутга бўлган эҳтиёж қондирилган бўларди. Бунинг устига даромадимиз ошиб, турмушимиз фаровонлашарди. Буёғига дадил, қатъиятли бўлсак кифоя. Халқимизда: «Эзгуликнинг кечи бўлмайди» деган гап бор. Бундан оила, хўжалик, эл-юрт манфаатдор бўлади.

Жамоа хўжалигида ҳозир С. Сафаровнинг издошлари янада кўпайди. 27 нафар фермер фаолият кўрсатаяпти. Бултур улар 82 тонна сут етиштиришга эришдилар. Амалдаги йилда бу кўрсаткични 100 тоннага етказиш, 30 тонна гўшт етиштириш учун тер тўкаяптилар.

Районда шу кунгача 138 та фермер хўжалиги ташкил этилди. Уларда 915 бош қорамол мавжуд. Жумладан, 355 бош сигир парвариш қилинмоқда. 60 бош қорамол сўқимга боқилаяпти. Қолганлари бузоқ ва ғунажиндир. «Коммунизм» жамоа хўжалиги ва «Гулистон» давлат хўжалигидаги 4 та чўчқачилик фермер хўжалигида ҳам самарали иш олиб борилаяпти.

Фермерлар учун ҳозиргача 370 минг сўм қарз ва чорва озуқаси экиш учун 81 гектар унумдор ер ажратиб берилди. Кўпчилик бир йилдаёқ қарзларини узиб, фойда ола бошладилар. Ўтган йили фермер хўжаликлари 504 тонна сут етиштиришди. Бу йил 550 тонна сут, 50 тонна гўшт топшириш режалаштирилган.

Калинин номли жамоа хўжалигидан Зевар Бобомуродова, Садриддин Эшмуродов, «Коммунизм» жамоа хўжалигидан Мўмин Шаропов, «Бухоро» давлат хўжалигидан Обид Аҳмедов, Жўра Ҳидоятов, «Когон» давлат хўжалигидан Раҳмон Яхшиев, «Гулистон» давлат хўжалигидан Негбой Очилов ва бошқалар ишбилармонликни амалда намойиш этаяптилар.

«Коммунизм», Калинин номли жамоа хўжаликлари, «Бухоро», «Гулистон», «Пролетаробод» бўрдоқичилик давлат хўжалигида фермерлар ташкил этиш, ривожлантиришга эътибор берилаяпти. Бироқ бу борада «Прогресс», Ульянов номли ва 11-давлат хўжаликларида қуруқ сўздан амалий ишга ўтилмаяпти. Аниқроғи, янгича ишлаш кони фойда эканлигини тушуниб етмаётирлар.

Ҳар бир фермер чинакам гўшт, сут фабрикаси деса бўлади. Бу амалдаги ҳақиқат. Фермерлар сўқимга боқилаётган қорамолдан 700—750 сўмгача даромад олишаяпти.

Бултур сут тайёрлаш режаси 142 фоизга адо этилди. Ёхуд давлатга 2960 тонна ўрнига 4215 тонна сут етказиб берилди. Бу режадагидан 1255 тонна, 1989 йилда етиштирилганидан 246 тонна кўпдир.

Аҳолининг чорва маҳсулотларига нисбатан ўсиб бораётган талабларини қондириш жумҳурият Президентининг фармонларида ҳам ўз аксини топмоқда. Эндиликда якка фермер хўжаликлари иши ҳам йўлга қўйилаяпти. Бундай усул маҳсулотлар кўпайишини таъминлаш, қишлоқларда ишсизликни бартараф этишда муҳим омиллардан биридир.

Ҳозир районда фермер хўжалигини такомиллаштириш учун муҳим тадбирлар белгиланаяпти. Ўз шахсий моллари ҳисобига шартнома тузиш имкониятлари яратилмоқда. Чорва молларига бинолар қуриш учун қурилиш материаллари, ишчи кучи билан таъминланаяпти.

— Фермер хўжаликлари тузишга катта эътибор берилмоқда, — дейди район фирқа қўмитасининг биринчи котиби, район Советининг раиси, Ўзбекистон ССЖ халқ депутати З. Шарипов. — Ҳозир бу борада тажрибага эгамиз. Бинобарин, маҳсулот кўпайиб, тармоқ сердаромад соҳага айланаяпти.

Фермер хўжалигини маъмурчиликнинг муҳим манбаларидан бири деб тўла ишонч билан айтиш мумкин.

В. ЮСУПОВ.
Т. ШОМУРОДОВ.

ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ ХАБАРЛАРИ

Қашқадарё вилоятининг қоракўлчилик фермаларида об-ҳаво инжиқликларига қарамай, қўйларнинг жуни одатдаги муддатларда қирқиб олинмоқда. Чорвадорлар бу ишни 10 майгача тугаллашлари керак.

«Нишон» давлат наслчилик заводида илғор чўпонлар бир кунда 150—170 та қўйнинг жунини олмоқдалар. Ҳар бир қўйдан бир килограммдан кўпроқ жун олинмоқда. Хўжаликда 50 минг бош қўйнинг «пўстинини» ечиб олиш керак бўлади. Қўйнинг жунини машина билан қирқиш олдидан уни албатта чўмилтирадилар: натижада толанинг сифати яхшиланади.

Бу йил жун қирқувчилар меҳнатига янги нархлар бўйича ҳақ тўланмоқда. У ҳар бир килограмм жун учун 23 сўмгача пул олади. Бу аввалги кўрсаткичга нисбатан деярли 2,5 баравар кўп. Шундай қилиб, энг тажрибали жун қирқувчилар кунига 200 сўмгача пул ишлаб топишлари мумкин.

Вилоятда қўйлар сони 50 мингта кўпайди. Эндиликда 650 мингга яқин қўйдан жун олинади.

●

Хонқа нон маҳсулотлари комбинатининг одатдаги маҳсулотлари қаторига тухумли вермишель ҳам қўшилди. Илгари бўш ётган омборхонага Ватанимизда тайёрланган ва бир кеча-кундузда 5 тонна вермишель ишлаб чиқарадиган ускуна ўрнатилди. Бу корхона жамоасининг рентабелликни ошириш йўлидаги изланишлари натижаси бўлди.

Биринчи линияда маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда ва улар дўконларнинг пештахталарида пайдо бўлмоқда. Ҳозир ҳар қандай маҳсулот қўлма-қўл бўлиб турган бир пайтда, харидорлар вермишель таъми жиҳатидан аъло сифатли эканини ва унга сифат белгиси беришга тайёр эканликларини билдирмоқдалар. Айни вақтда унинг нархи аввалгидагидек қолган. Ҳозир комбинатда иккинчи линияни ишга тушириш учун тайёргарлик кўрилмоқда. У фойдаланишга топширилгач, цех йилига яна 2 минг тоннагача макарон етказиб беради.

●

Косон райони ҳудудидаги Қарши чўллари ўзлаштирилаётган янги зонада М—4А насос станцияси қурилиши ниҳоясига етказилди. Станция Қарши магистрал каналининг сувини 30 метрга кўтариб беради ва бир секундда 2,4 кубометр сув чиқаради.

Станциянинг барпо этилиши 55 ва 56-қўриқ совхозларда қурилишларнинг авж олдирилиши билан боғлиқ. Бу ерлар қаттиқ, шўрхок. Шу сабабли уй қуриш, хўжаликни оқилона юритиш учун тупроқни яхшилаб ювиш керак бўлади. Аввалги йилларда бундай усулни назар-писанд қилмаслик натижасида орттирилган аччиқ тажриба шунга ундаяпти. Тупроқни яхшилаб ювмаслик натижасида баъзи совхозларда унинг таъсири шу кунгача сезилмоқда. Энди сабоқ бекор кетмайдиган бўлди.

(ЎзТАГ).

БУХОРОДА БЎРОН

Май ойининг дастлабки кунларида табиат бухороликларни яна бир синовга дучор қилди. Уч кун давом этган бўрон вилоятдаги қишлоқ хўжалик экинларига, боғ ва токзорларга жиддий шикаст етказди.

Дастлабки маълумотларга қараганда, 21 минг гектардан ортиқ майдондаги экинлар шикастланди. 9 минг гектар токзорларга, яна 6 минг гектар мевазор боғларга зарар етди. Ромитан, Олот, Свердлов, Қоракўл, Пешку, Шофиркон ва Ғиждувон районларида бўрон айниқса кучли бўлди. Қумлоқ ерлардаги ғўзага кўпроқ шикаст етди.

Бўрон тиниши биланоқ ҳамма жойда экинларни қутқариш ва тиклаш ишлари бошланди. Зарур техника, одамлар иш бошлади.

Давлат суғуртаси ходимлари жойларда бўрон етказган зарар ҳажмини аниқламоқдалар.

(ЎзТАГ).

МУШТАРИЙ ТАҚЛИФИ

МОШ ХОСИЯТИ

Маълумки, мошдан тайёрланган мазали миллий таомларни халқимиз севиб танаввул қилади. Унинг поxоли ва тўпони эса чорва учун тўйимли озуқа. У ўлкамиз деҳқончилигида муҳим ўрин олган. Афсуски, кейинги йилларда хўжаликларда мош деярли етиштирилмаётир.

Мош ловия ва нўхат сингари дуккакли ўсимликлар оиласига мансуб. Алмашлаб экишда ундан кўп фойдаланилади. Мош экилгач, уч ойдан сўнг ҳосили йиғиштирилиб олиниб, ўрнига сабзи, пиёз, шолғом, турп ёки кузги буғдой ва арпа сепиш мумкин.

Бу экин кам меҳнат ва сув талаб қилади. Баҳорда экилган мош икки марта, ёздагиси эса баъзан уч бор суғорилади. Уруғ сепилгандан кейин биринчи сув билан униб чиқади ва тезда ер бетини қоплайди. Икки воқеа эсимдан чиқмайди. Ёшгина бола эдим. Оиламиз ихтиёрдаги ер ҳандалакдан бўшагач, унда поллар олдик. Саккиз коса мош уруғини бир коса маккажўхори донига аралаштириб сепиб, ерни кўллатиб суғордик.

Мош палаклари макка пояларига илашиб яхши ривожланди. Бир ҳафтадан сўнг уруғ текис униб чиқди. Айни гулга кириб, дуккак ҳосил қилаётганда ва донлари думбул бўлган вақтда намлатиб суғордик.

Ўша йили ҳосил яхши бўлди. Яна бир воқеа: 1965 йилнинг май ойида Асакадаги ташландиқ ерни ўзлаштириб, яхши ниятда мош сепган эдик. Сув чиқиши қийин бўлган бир ярим сотихча ерга июннинг бошларида жўяклар олинди. Ер яхшилаб суғорилди. Кўп ўтмай уруғ бир текис униб чиқди. Дарҳол чопиқ ўтказдик. Тупроқдаги намликни сақлаб қолиш керак эди. Шу боис чопиқдан чиқариб, ярим килограмм суперфосфат, 1 килограмм калий нитрат ва бир этак гўнгни аралаштириб, суғориш олдидан солдик. Мош тез ривожланиб, гуллай бошлади. Дарҳол экин яна сувга қондирилди. Меҳнат зое кетмади. Бир парча ердан 62 килограммдан ортиқ сара мош олдик.

Мен ўқитувчи, қолаверса бир деҳқон фарзанди сифатида мазкур экин турини кўпайтиришни таклиф этаман. Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, хўжаликларда мош экиш учун алоҳида ер ажратиш билан бирга ҳар бир меҳнат жамоаси тасарруфидаги шийпонлар атрофида ҳам шу тур маҳсулоти етиштирилса соз бўлур эди.

Р. САЙФИДДИНОВ,
пенсионер.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ФАРМОНЛАРИГА ШАРҲ

Мазкур фармоннинг қабул қилиниши — иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, шунингдек тармоқларда ишлаб чиқариш ҳажмларини янада ривожлантириш ва оширишда иқтисодий манфаат, жамоалар ташаббуси, уларнинг тўла хўжалик мустақиллиги, ўз меҳнатлари натижаларини тасарруф этиш ҳуқуқи асосий омил бўладиган меҳнат шароитларини яратиш борасидаги амалий тадбирларнинг давоми бўлди.

Ўзбекистон ССР енгил саноат корхоналари халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқараётган асосий корхоналар ҳисобланади. Улар йилига беш миллиард сўмликдан кўпроқ мол ишлаб чиқарадилар. Булар ип газлама ва шойи газлама, трикотаж ва тикувчилик буюмлари, пойабзал, чинни идишлар ҳамда бошқа халқ истеъмоли молларидир. Жумҳуриятимизда умуман ишлаб чиқарилаётган халқ истеъмоли молларининг 30 фоиздан кўпроғи шу саноат ҳиссасига тўғри келади.

Айни вақтда бу соҳада маҳсулот ишлаб чиқаришнинг йиллик ўсиш суръатлари жумҳуриятимизнинг мамлакат бошқа минтақаларидан ҳамда хориждан ташиб келтирилаётган молларга қарамлигини камайтириш мақсади ҳамда вазифаларига тўла мос келмайди. Бошқа жумҳуриятларга ва хорижга етказиб берилаётган енгил саноат маҳсулотларининг умумий салмоғи етарли эмас.

Тармоқда юзага келтирилган ишлаб чиқариш имкониятларидан етарли даражада фойдаланилмаяпти. Бир қанча корхоналар зарар кўриб ишламоқда ёки кам даромад олмоқда. Корхоналарни бошқаришнинг амалдаги тизими уларнинг хўжалик фаолиятидаги ҳуқуқларидан тўла фойдаланишга, моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга доир тадбирлар туркумини амалга оширишга, истеъмолчилар талабини янада тўларoқ қондириш ва фойда олишга имкон бермасди.

Бирлашмалар, корхоналар барқарор ишлашини, уларнинг жўшқин ривожланишини, Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти ва жумҳурият вилоятларида ишлаб чиқариш кучларини иқтисодий жиҳатдан асосланган ҳолда жойлаштириш мақсадида Ўзбекистон ССР Президентининг фармони билан енгил саноат моллари ишлаб чиқариш Ўзбекистон давлат уюшмаси (Ўзбекистон енгил саноат уюшмаси) тузилди, унинг таркибига Ўзбекистон давлат концернлари: тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган «Ўзбектўқимачи», тикувчилик ва трикотаж буюмлари ишлаб чиқарадиган «Ўзбеккийим», чарм-пойабзал маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган «Ўзбекпойабзал» ва чинни идишлар ишлаб чиқарадиган «Ўзбекистон чинниси» концернлари, шунингдек умумтармоқ вазифаларини бажарадиган корхоналар ҳамда ташкилотлар кирди.

Бозор муносабатлари шароитида мазкур уюшма, унинг таркибига кирган концернлар ва корхоналар ўз фаолиятида катта мустақилликка, масалаларни ҳал этишда кўпроқ ҳуқуқ ва имкониятларга эга бўладилар. Бу корхоналар жамоаларининг маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини оширишдан, иложи борича кўпроқ фойда олиш учун моддий ва пул харажатларини қисқартиришдан манфаатдорлиги кучаяди.

Уюшма ва унинг аъзолари янги шароитда янгиланиш масалаларини ҳал этиш, тайёрланаётган буюмлар сифати ва рақобат қобилиятини оширишда амалий ташаббус ҳамда омилкорликни ривожлантиришдан кўпроқ манфаатдор бўладилар.

Уюшма ва концернлар янги техника ва технологияларни ишлаб чиқаришга жорий этиш, хорижий фирмалар билан қўшма корхоналар тузиш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор шаклларидан кенгроқ фойдаланиш, аҳоли истиқомат қиладиган жойларда бўлимлар ва кичик корхоналарни ривожлантиришга кўмаклашиш, концернлар ва корхоналар фаолиятини мувофиқлаштириш масалаларини ҳал этишлари керак.

Уюшмага тузилган шартномалардан ташқари ишлаб чиқарилган маҳсулотларни зарур ускуналарга, хом ашё ва моддий ресурсларга алмаштириб сотишга рухсат берилади.

* * *

Жумуриятимизда ўткир ижтимоий-нуфус ҳолати вужудга келганлиги, меҳнатга лаёқатли аҳолининг жуда кўп қисми иш билан банд эмаслиги, меҳнат соҳасида, унга ҳақ тўлашда, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишда бир қатор ҳал этилмаган муаммоларнинг мавжудлиги Ўзбекистон ССР Президентининг Ўзбекистон ССР Давлат меҳнат ва ижтимоий масалалар комитетини Ўзбекистон ССР меҳнат вазирлигига айлантириш тўғрисида фармон чиқаришини зарур қилиб қўйди.

Меҳнат ва ижтимоий масалалар идораларининг амалдаги тизими мазкур муаммоларни ҳал этишга етарли даражада жавоб бермай қўйди. Илгари амал қилган комитет вазифаларининг доираси, фаолиятининг йўналиши ва тузилиши жумҳуриятимиз иқтисодиётининг бозор муносабатига ўтиши сабабли бугунги кун талабларига жавоб бермай қўйди.

Ўзбекистон ССР меҳнат вазирлиги зиммасига:

Бозор муносабатларини шакллантириш шароитида меҳнат ва унга ҳақ тўлаш соҳасида ягона умумдавлат сиёсатини ўтказиш;

Меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан оқилона банд этишга эришиш;

Меҳнат бозори аҳволини ўрганиш ва унинг келажагини тахмин қила билиш, ишчи кадрларни ўз вақтида тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, бўшатиб олинаётган ходимларни бошқа касбга ўргатиш ва уларга қайта таълим бериш;

Жумҳурият ҳудудида ишга жойлаштиришнинг ягона тизимини (меҳнат биржаси) ташкил этиш, иш билан банд бўлмаган меҳнатга лаёқатли аҳолини ҳисобга олиш, уларни ўз вақтида ишга жойлаштириш ва уларга ижтимоий ёрдам кўрсатиш;

Меҳнат муаммоларига сифат жиҳатидан янгича ёндошиш, уни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг илғор шаклларини ривожлантириш, ишлаб чиқаришда меҳнат шароитини таҳлил этиш ва давлат назоратини ўрнатиш вазифалари юклатилди.

Президентнинг фармони — меҳнат, аҳолини иш билан банд қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш, фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш муаммоларини ҳал этиш йўлида қўйилган янги реал қадам бўлди.

ПАРВАРИШ—ЭНГ ДОЛЗАРБ ЮМУШ

(Боши 1-бетда).

гўнгни аралаштириб солишни тавсия этадилар. Маҳаллий ўғит кимёвий ўғитнинг самарадорлигини оширади, тупроқда фойдали миттиорганизмлар пайдо бўлишига кўмаклашади ва нам сақланишини таъминлайди.

Культивация — ғўза парваришидаги асосий агротехник тадбирлардан бири. Дастлабки ишлов бериш тўғри ва сифатли ўтказилиши айниқса муҳим. Чунки у кейингиларига таъсир кўрсатади. Бу юмуш қаторлар билиниб қолиши билан, ер етилган пайтда ўтказилса яхши натижа беради. Сифатли ишлов ниҳол илдизларини яхши ривожлантиради, бегона ўтларни иложи борича кўпроқ нобуд қилиши билан бирга экинни камроқ жароҳатлайди. Қатор ораларида ёввойи ўт ўсган пайкалларда культиваторнинг такомиллашган ротацион ишчи қисмлари — пичоқлар ва чуқур юрадиган юмшатгич куракчалари бирга ўрнатилади. Оралиғи 60 сантиметр бўлса икки жуфт такомиллашган юлдузча билан биргаликда иккита пичоқ ва битта чуқур юрадиган куракча бўлиши керак. Ротацион қисмлар ниҳоллар қаторидан 4—5 сантиметр узоқда ва 3—5 сантиметр чуқурликда юрадиган қилиб маҳкамланади. Пичоқлар 10—12 сантиметр узоқликда ва 6—8 сантиметр чуқурликда, чуқур юрадиган куракча эса жўякнинг ўртасида, 10—12 сантиметр чуқурликда бўлиши керак.

Қатор кенглиги 90 сантиметр бўлганда бегона ўтлар унчалик кўп бўлмаса, культиваторга 4—5 та юмшатгич ва 1 та чуқур юмшатувчи куракча ўрнатилади. Дастлабки ишлов беришда қатор ораларининг ҳимоя бўлагини культивация билан бир вақтда махсус юлдузчалар ёрдамида юмшатиш мақсадга мувофиқ. Бунда ротацион ишчи қисмлари юмшатгич куракчалар билан бирга ўрнатилади. Уларнинг биринчи жуфти ғўза қаторидан 10—12 сантиметр узоқликда, 4—5 сантиметр чуқурликда юрадиган қилиб маҳкамланади, иккинчи жуфти жўякнинг ўртасида, 8—10 сантиметр чуқурликда, куракчалар эса 12—14 сантиметр чуқурликда бўлади.

Культивация ва ишчи қисмларининг бундай жойлаштирилиши тупроқ сифатли майдаланишини, намликни сақлашни, илдизларга иссиқ ҳаво етиб боришини таъминлайди.

Ёғингарчилик кўп бўлиши пайкалларда бегона ўтлар ўсишига имкон яратади. Улар кўп ўсган жойларда ҳосилдорлик сезиларли миқдорда камайиб кетиши мумкин. Шу боисдан дастлабки парваришдан бошлабоқ бегона ўтларни илдизи билан юлиб, даладан ташқарига чиқариб ташлаган маъқул.

Маълумотларга кўра, қишлоқ хўжалиги экинлари заркунандалари кенг кўламда тарқалиши кутилмоқда. Ҳозирдаёқ шира, ўргимчаккана, кўккана, оқ пашша тез тарқалаётганлиги кузатиляпти. Экинга кўсак қурти тушиш хавфи бор. Агар бу заркунандалар тарқалишининг вақтида олди олинса, оқилона иш бўлади. Бу йил илдиз чириш, гоммоз ва фузариоз касалликлари кўпайиши мумкин. Уларга қарши ўз вақтида курашилмаса 25—30 фоиз ҳосил йўқотилади. Жумҳуриятимизда мавжуд 700 дан ортиқ биологик фабрика ва лабораториялар ходимлари бу соҳада астойдил ишлашлари керак.

ОЗУҚА ЭКИНЛАРИГА ЭЪТИБОР

Ем-хашак тайёрлашда масъулиятли давр бошланди. Озуқа экинлари экиш тугалланмоқда. Кўклам серёғин келганлиги бу тадбир кечиккан жойларда қатқалоқни пайдо қилди, ниҳоллар ўсишдан орқада қолмоқда. Шунинг учун бундай экинларни майнинг биринчи ва учинчи ўн кунлигида ўғитлаб суғориш лозим. Янги экилган беда яхши илдиз олганда ва бўйи 10—12 сантиметрга етганда суғоришни тугаллаш зарур. Агротехник тадбирларни вақтида бажариш бундай экиндан гектар ҳисобига 50—60 центнер пичан олиш имконини беради.

Илдиз мевали экинларнинг ҳам алоҳида ўрни бор. Кўпчилик хўжаликларда бу экинлар текис униб чиқди. Айни вақтда ёғингарчилик бўлиши, тез-тез жала қуйиши тупроқни зичлаштириб юборди, ниҳоллар баравар ўсмай қолди. Шундай далаларни енгил суғориб, сўнгра культивация қилиш керак. Экин текис унган майдонларда дарҳол яганалашни ўтказиш, қисқа фурсат ичида тугаллаш лозим. Қатор оралиғи 60—70 сантиметр бўлса, ҳар метрда 5—6 тадан, 90 сантиметрда эса 7—8 тадан кўчат қолдирган маъқул. Бутун парвариш даврида пайкалларда бегона ўт бўлмаслиги, экинлар барвақт озиқлантирилиши, гектар ҳисобига 100 килограммдан азотли ўғитлар берилиши юқори ҳосил етиштириш асосидир.

Озуқа тайёрлашда силос учун экилган маккажўхори ҳам муҳим ўрин тутади. Бу экинга майнинг дастлабки ўн кунлигида қаторлар маълум бўлиши билан дастлабки ишлов беришни бошлаш керак. Ҳар бир далада уруғнинг униб чиқишини текшириш, ниҳоллар қалинлигини аниқлаш, вазиятга қараб яганалаш ёки хатосига экиш зарур. Ҳосил ўриб-йиғиб олинаётганда гектарида 55—60 минг туп кўчат бўлишига эришиш керак.

Маккажўхори 4—5 та барг чиқарганда гектарига 90—100 килограмм азотли ўғитлар билан дастлабки озиқлантиришни ўтказиш даркор. Ўғит ниҳол қаторидан 15 сантиметр узоқликка, 10—12 сантиметр чуқурликка тушиши лозим, сўнгра суғорилади. Шундан кейин тупроқнинг етилишига кўра 10—12 сантиметр чуқурликда культивация қилинади. Силос учун экилган маккажўхори навидан қатъий назар дон учун экилгани сингари парваришланиши тавсия этилади.

Кузги ва баҳорги бошоқли дон экилган майдонлар кенгайди. Об-ҳаво уруғнинг яхши кўкариши учун қулай келмоқда. Донли экинлардан юқори ҳосил олиш учун галдаги суғоришни жанубий вилоятларда 10 майгача, шимолда эса 15 майга қадар ўтказиш зарур. Ёнғиндан сақлаш мақсадида ғаллазорлар атрофи ҳайдаб қўйилиши ва моллар пайҳон қилишидан қўриқланиши даркор.

Шоли — асосий озиқ-овқат экинларидан бири. Ундан мўл ҳосил етиштириш учун барча тадбирларни кўриш керак. Тошкент, Сирдарё, Сурхондарё вилоятларида экишни 3—4 кунда, Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистонда 20 майгача тамомлаш зарур. Уруғни қадаш билан экинга сув бостириш ўртасидаги муддат уч кундан ошмасин. Унга гербицидлар билан ишлов бериш лозим.

МЕВА-ЧЕВА МЎЛ БЎЛСИН

Кўклам серёғин келиши натижасида экиш-тикиш чўзилиб, эртаги сабзавот ва картошка ривожи одатдагидан 12—14 кун кечикди. Бу қатор қийинчиликларни вужудга келтирмоқда. Бинобарин, ноз-неъмат бунёдкорларидан тадбиркорлик билан иш тутиш талаб этилади.

Бодринг, помидор, булғор қалампири, бақлажон ягана қилингандан кейин гектарига 15—20 тонна чириган гўнг, 50 килограмм фосфор ва 75 килограмм азот ҳисобидан озиқлантирилади. Экинлар атрофи сифатли юмшатилиши, бегона ўтдан тозаланиб, суғорилиши керак. Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида эртаги бодринг май ойининг иккинчи ўн кунлиги охирида, Тошкент, Фарғона, Самарқанд, шу минтақадаги бошқа вилоятларда 1 июндан, Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистонда 10—15 июндан пишиб етилади.

Эртаги помидор экилган майдонларнинг ҳар гектарига 10—12 тоннадан гўнг солиниб, ўсимлик атрофи юмшатилади, бегона ўтдан холи қилиниб, сув берилади. Агар ҳарорат пасайса суғориш керак, бу совуқни қайтаради. Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида эртаги помидор 20—25 майдан, Тошкент, Фарғона, Самарқанд, шу минтақадаги бошқа вилоятларда 1—10 июндан бошлаб пишади.

10 майга қадар ҳамма жойда экишни тамомлаш керак. Уруғ униб чиққанидан кейин хатосига дарҳол экиб, гектарлар бут бўлишига эришиш лозим.

Булутур август-сентябрь ойларида жумҳуриятимиз бўйича 10 минг гектардан зиёд ерга пиёз уруғи сепилган. Айни кезларда экинни бегона ўтдан тозалаш, жўякларини юмшатиб озиқлантириш тавсия қилинади. Баҳорда экилган пиёзларни айни пайтда суғориб қатқалоқ йўқотилса, тўлиқ кўчатлар олинса, юқори ҳосилга замин ҳозирланган бўлади.

Саримсоқ парваришида экинни бегона ўтдан тозалаш ва гулпояларни узиб туришнинг аҳамияти катта. Мабодо гулпоя узилмаса пиёзи ўсмай қолади, натижада ҳосилдорлик камаяди. Бу экиндан юқори ҳосил етиштириш учун ердан намни қочирмай кетма-кет суғориб туриш лозим. Шароитга қараб 6—10 кунда бир марта сув таралади. Бу тадбир ҳосилни йиғиб олишга 10—12 кун қолганда тўхтатилади.

Карамни ёввойи ўтдан холи қилиб суғориш зарур. Эртаги экинни иккинчи марта чопиқдан чиқариб, жўякларни культивациялаш, чириган гўнг солиб суғориш даркор. Бу йилги шароитда ерни қиздиришга эътиборни кучайтириш лозим.

Шу кезларда ош лавлагини яганалаш ва бегона ўтдан тозалашга эътибор бериш, жўякни юмшатиб ниҳолларни озиқлантириш керак. Биринчи яганалашда кўчатлар 3—4 сантиметр, иккинчисида 6—8 сантиметр оралиқда қолдирилади.

Уруғни текис ундириб олиш сабзидан мўл ҳосил етиштириш учун муҳим омил ҳисобланади. Агар тўлиқ кўкармаса жўяклардан сувни жилдиратиб оқизиш, марзалардаги кесаклар қорайгунча суғориш зарур. Сабзи майсалик даврида жуда суст ўсади. Уруғ кўкаргандан дастлабки барг чиқаргунга қадар 10—15 кун ўтади. Бу даврда уруғ билан бирга бегона ўт ҳам кўкаради. Шу боисдан сабзи униб чиқиши билан дарҳол ўтоққа ва яганалашга киришиш лозим. Одатда бу экин икки марта яганаланади: биринчисида ниҳоллар 1—3 сантиметр, иккинчисида 5—8 сантиметр кенгликда қолдирилади.

Укроп, кашнич, петрушка, арпабодиён, сельдерей ва бошқа кўкатлардан йил бўйи юқори ҳосил етиштириш учун аввало уларга яхши ер танлаш даркор. Укроп, кашнич бир йиллик экинлар бўлиб, 1—2 ўримдан кейин ҳосили кескин камайиб кетади. Шунинг учун уларни бир-бир ярим ой оралатиб сепиш керак. Кўкат сабзавотлар 30—35 кунда етилади. Уларни бегона ўтдан вақтида тозалаш, етилган маҳсулотни узиб топшириш, ердан намни қочирмай кетма-кет суғориб туриш зарур.

Ҳандалак, қовун ва тарвуздан эртаги, мўл ҳосил олиш учун ҳозирги пайтда ягана қилиниши, ёввойи ўтдан тозаланиши, гектарига 15—20 тонна маҳаллий ўғит бериб юмшатилиши лозим. Бу экинларнинг ҳар бир вилоят иқлим ва тупроқ шароитига мослашган навлари мавжуд. Экишда шунга амал қилиш даркор. Уруғ униб чиққандан кейинги дастлабки тадбир яганалаш ҳисобланади. Бу икки марта ўтказилади: биринчисида ҳар уяда иккита бақувват ниҳол, иккинчисида ўсимлик уч-тўртта барг чиқаргач ҳар уяда биттадан кўчат қолдирилади.

Полиз экинларини парваришлашда пушта ва қатор ораси, туп атрофидаги тупроқни ишлаш жуда муҳимдир. Бунда бегона ўтлар йўқотилиб, ер юмшатилади, нам узоқроқ сақланади. Шунингдек, чопиқни ҳам сифатли ўтказиш керак.

Қовунга асосан икки марта ишлов берилади. Биринчиси (асосийси) ўсимлик уч-тўртта барг чиқарганда, иккинчиси гуллаш олдидан амалга оширилади. Дастлабки ишловда культиватор тишлари 12—14, иккинчисида 14—16 сантиметр чуқурликни юмшатиши керак. Бегона ўт кўп бўлса қатор оралиғи ва пушталар бир-икки марта қўшимча ишланади.

Эртаги картошка ўсиш даврида икки-уч марта культивацияланиб, бир йўла чопиқ қилинади ва озиқлантирилади. Кетма-кет суғориш зарур. Гектарига камида 20—25 тонна кимёвий ўғит солиш керак. Ўғитлаш муддатлари қуйидагича: фосфорнинг 70—80 фоизи, калийнинг ҳаммаси шудгорлаш пайтида, фосфорнинг қолган 20—30 фоизи ва азотнинг 20 фоизи экиш вақтида, азотнинг 50 фоизи уруғ тўлиқ униб чиққанида, 30 фоизи шоналаш даврида берилади.

Эртаги картошка 6—8 марта суғорилади. Айниқса туганаклар ҳосил бўлаётганда ҳар 6—7 кунда сувга қондириш тавсия этилади.

Юқорида билдирилган маслаҳатларга ва тавсияларга амал қилиш қишлоқ хўжалиги экинлари парваришини намунали ташкил этиш ва улардан мўл, сифатли ҳосил етиштириш имконини беради.

ЖИГАРИСТОНЛИКЛАР, БИЗ СИЗ БИЛАН!

Андижон вилояти аҳолиси Ангрен яқинидаги Жигаристон манзилгоҳида юз берган табиий офат тўғрисидаги қайғули хабарни чуқур дард-алам билан кутиб олди.

Бадиий буюмлар фабрикаси, ип газлама, пойабзал, трикотаж бирлашмалари, 2511-автожамланма ва вилоят марказидаги бошқа жамоалар меҳнаткашлари шошилинч равишда жабрдийдаларга ёрдам учун маблағ тўплай бошладилар. Жабрдийдаларга дори-дармон, бир марта ишлатиладиган шприцлар, кўрпалар, кийим-кечак, пойабзал, ун, гуруч, макарон ва бошқа бир қанча озиқ-овқат маҳсулотлари жўнатилди.

Андижон шаҳар партия комитетининг ҳамда Меҳр-мурувват ва саломатлик фонди вилоят бўлимининг ташаббуси билан Тошкент вилоятида табиий офатдан зарар кўрганларга моддий ёрдам кўрсатиш штаби тузилди. Андижон уй-жой ижтимоий банкида махсус ҳисоб варақаси очилди. Унинг рақами — 000704101. Андижон вилоят меҳнат жамоалари ва Андижон вилояти аҳолиси ўзининг дилдан чиқариб бермоқчи бўлган хайр-эҳсонларини шу ҳисоб варақасига ўтказа бошлади.

Бир гуруҳ андижонликлар таъзия билдириш ва жойнинг ўзида жабрдийдаларга аниқ ёрдам уюштириш учун Тошкент вилоятига йўл олди. Гуруҳ таркибида партия, совет ва комсомол ходимлари, жамоат ташкилотларининг ва диндорларнинг вакиллари бор.

К. НИЗОМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ПИЛЛА—ТИЛЛА

Янгийўл райони пиллакорлари жорий йилда эл хирмонига 164 тонна кумуш тола етказиб беришга аҳд қилишган. Ҳозир хўжаликларга тарқатилган 3.280 қути қурт уруғи парвариши жадаллик билан олиб борилаяпти. Мавсум қизғин паллага кирган шу кунларда «Интернационал» жамоа хўжалигида бўлиб, бу борада амалга оширилаётган ишлар, режалар билан танишдик.

Колхозда амалдаги йилда 230 қути қурт уруғи тарқатилди. Давлатга 11 тонна 500 килограмм юқори сифатли хом ашё топшириш режалаштирилган. Ҳар томонлама пухта тараддуд кўрилгани яхши самара бераётир.

Ишни ташкиллаштиришда Дилбарниса Нишонбоева, Марҳамат Камолова, Нортожиниса Абдураҳмоноваларнинг кўп йиллик тажрибалари қўл келмоқда. Улар қути ҳисобига 80—90 килограммдан сифатли ипак топширишга аҳд қилганлар.

— Пилла боқиш энг нозик иш, тонгни тунларга улаб, кечаю-кундуз қуртлар атрофида парвона бўлиб, фидокорона меҳнат қилинсагина кўзланган маррага эришиш мумкин,— дейди биз билан суҳбатда хўжалик пиллачилик агрономи Маҳбубахон Ҳасанова.— Шу боисдан фан ютуқлари, илғорлар тажрибаси асосида иш юритиб, жорий йил хирмонига барака киритиш йўлида бутун куч ва имкониятларни сафарбар этаяпмиз.

Э. ТЎЛАГАНОВ,
У. МУҲАМЕДОВ.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ИЛМГОҲ ТАКЛИФИГА БИНОАН

ВАШИНГТОН, 6 май. (ТАСС мухбири Владимир Матяш). Совет ташқи сиёсат уюшмасининг Президенти, СССРнинг собиқ ташқи ишлар вазири Эдуард Шеварднадзе хусусий ташриф билан якшанба куни Қўшма Штатларга келди. У халқаро тадқиқотлар ўтказишга ихтисослашаётган ЭСПИН гуманитар тадқиқотлар илмгоҳининг таклифига биноан АҚШда бўлади.

Оқ уй матбуот котиби Марлин Фицуотернинг маълум қилишича, Президент Буш Эдуард Шеварднадзени унинг илтимосига биноан қабул қилади. СССРда бўлаётган жараёнлар ҳақида собиқ Совет вазирининг фикрини эшитиш Президент учун қизиқарлидир, деди Фицуотер.

Совет ташқи сиёсат уюшмасининг раҳбари АҚШ вице-президенти Дэн Куэйл, давлат котиби Жеймс Бейкер билан ҳам учрашади, Вашингтондаги машҳур Брукинс илмгоҳи ташкил этилганининг 75 йиллигини байрам қилишда қатнашади, АҚШдаги бир қанча ташқи сиёсат муассасаларида нутқ сўзлайди.

Вашингтонда Эдуард Шеварднадзенинг АҚШнинг етакчи ишбилармонлари билан, АҚШ конгресси вакиллар палатаси ва сенатининг ташқи ишлар комиссияларида, Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги Америка комиссияси аъзолари билан учрашуви режалаштирилган. Сўнгра у мамлакат бўйлаб катта сафарга чиқади.

Колумбия ҳукумати гиёҳвандфурушларга қарши қатъий кураш олиб бормоқда. Мамлакат оммавий ахборот воситаларининг хабарига қараганда, қонунбузарлар одам бориши қийин бўлган районларга жойлашиб олиб, омборларда кокаин, наша ва қуролларни сақлашаяпти. Улар самолётлар учиб-қўнадиган майдончага ҳам эга. Жиноятчиларга Боливия ва Перудан ёрдам келиб турибди.

СУРАТДА: миллий полициянинг махсус отряди аъзолари гиёҳвандфурушларга қарши навбатдаги операция пайтида.

ТАСС сурати.

ЕРГА ҚАЙТИШ ТАРАДДУДИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 май. (ТАСС мухбири Дмитрий Климентов). Кўп марта фойдаланиладиган «Дискавери» фазо кемасининг экипажи якшанба куни орбитадаги тажрибаларни тугаллади ва ерга қайтиш тараддудини кўра бошлади.

Илгарироқ кемадаги ахборот тўплайдиган қурилмаларнинг ишдан чиқиши туфайли кечиктирилган тадқиқотлар ўтказилиши давомида экипаж аъзолари табиий рентген нури билан ядро объектлари чиқараётган рентген нурлари орасидаги фарқни ўрганиш юзасидан бешта тажриба ўтказдилар.

Коинотдан туриб объектларнинг қай даражада радиоактив зарарланганлигини аниқлаш ускуналари билан ишлаш ва ер атмосферасини ултрабинафша спектрда ўрганиш давом эттирилди. Тажрибалар тугалланай деганда фазогирлар эс-пи-эй-эс—2 ўта махфий сунъий йўлдош ёрдамида сўнгги тажрибаларни ўтказдилар. Илгарироқ унинг ёрдамида фазовий урушлар доирасида тажрибалар туркуми ўтказилган эди. Бу тажрибалар душман баллистик ракеталарини топиш ва осмонда портлатиб юбориш учун мўлжалланган, фазода учиб юрадиган системалар яратишда ёрдам бериши керак эди.

Бироз дам олинганидан кейин ерга қайтишга тайёргарлик кўрила бошланди. Қайтиш душанба кунига мўлжалланган.

ИШСИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА

ДАМАШҚ, 6 май. (ТАСС мухбири Андрей Муртазин). Ўтган ойда Исроилдаги меҳнат армияси заҳираси сафига яна 10 минг киши қўшилди, деб хабар қилди САНА агентлиги якшанба куни. Бунинг натижасида мамлакатдаги ишсизларнинг умумий сони ҳозир 120 минг кишига етди. Уларнинг ярмидан сал кўпроғи ишсизлик нафақаси олмоқда.

Исроил ижтимоий таъминот ташкилотининг бош директори Мордехай Тсиборининг гапларига қараганда, мамлакатда 1989 йилдан бошланган ишсизларнинг муттасил кўпайиши ишчи кучи бозоридаги ҳозирги вазиятнинг ишкаллигини акс эттиради.

СЎНГГИ СОАТДА

ВАШИНГТОН. Шифокорларнинг қатъий талабларига биноан АҚШ Президенти Жорж Буш Бетесдадаги ҳарбий денгиз госпиталида яна бир тунни ўтказади. Якшанба куни Президентнинг рафиқаси Барбара Буш шуни хабар қилди. 66 ёшли Ж. Буш шанба куни ўзининг Кэмп-Дэвиддаги дорғоҳида бадантарбия мақсадида югураётганида ўзини ёмон ҳис этганидан кейин АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг Вашингтон яқинида жойлашган тиббий марказига олиб келинган эди. «Юрак уриши маромининг бузилиши» деб ташхис қўйган шифокорлар Президентнинг саломатлигига ҳеч нарса хавф солмаётганлигини ва бундай ҳоллар спорт билан жиддий шуғулланувчи «ёши ўтган кишилар»да учраб туришини хабар қилдилар.

* * *

ҚОҲИРА. Форс кўрфазидаги урушда иштирок этган барча қўшинлар икки-уч ой ичида минтақадан олиб кетилади, деди арабларaро кучлар бирлашган қўмондонлигининг бош қўмондони Холид ибн Султон ибн Абдулазиз. У якшанба куни Ар Риёдда нутқ сўзлаб, деб хабар қилади МЕНА агентлиги, бу муддат ҳозир форс кўрфази зонасида турган кўпмиллатли кучлар миқдоридан келиб чиқиб белгиланганлигини таъкидлади. Холид ибн Султоннинг айтишича, ҳозир у ерда 38 мамлакатнинг қарийб 700 минг ҳарбий хизматчиси бор.

* * *

ХАРАРЕ. Ўтган кеча-кундузда жанубий Африка республикаси шаҳарларининг қора танлилар яшайдиган теваракларида яна 14 киши зўравонлик қурбони бўлди, деб хабар қилди якшанба куни полиция вакили. Африканинг Йоханнесбург шаҳри яқинидаги Соуэто деган жойда 10 та жасад, Наталь вилоятида яна тўртта мурда топилди.

* * *

ҚОҲИРА. Ироқ раҳбарияти БМТ хавфсизлик кенгашининг минтақадаги вазият билан боғлиқ барча қарорларини дарҳол ва оғишмай бажариши ҳамда асирликдаги ҳамма қувайтликларни озод қилиши керак, дейилади форс кўрфазидаги араб давлатлари ҳамкорлиги кенгаши вазирлар кенгашининг навбатдан ташқари сессияси якунлари юзасидан қабул қилинган якуний баёнотда. Араб давлатлари ҳамкорлиги кенгашига аъзо олти мамлакат ташқи ишлар вазирлари тўпланган сессия якшанба куни Қувайт пойтахти — Ал Қувайт шаҳрида бўлиб ўтди.

* * *

ДАМАШҚ. Ғазо секторидаги Рафаҳ шаҳрида яшовчи 16 ёшли фаластинлик Имон Жобир Ан Нажор у ерда ўтган кеча-кундузда Исроил аскарлари билан бўлган тўнашувлар чоғида олган жароҳати натижасида оламдан кўз юмди. Айни пайтда Исроил уй-жой қурилиши вазири Ариэль Шарон якшанба куни АҚШдан қайтиб келгач, унинг мамлакати Вашингтон мустамлакалаштиришни тўхтатишни талаб қилаётганлигига қарамай, Иудея ва Самария ерларида янги қишлоқлар қуришни давом эттиравершини айтди.

* * *

РИМ. Якшанба куни «Компартия тикланиши учун» ҳаракати тарафдорларининг пойтахтдаги спорт саройида бўлиб ўтган биринчи умуммиллий митингида қарийб ўн минг киши иштирок этди. Бу намойиш собиқ Италия Коммунистик партиясининг бир қанча таниқли арбоблари ташаббуси билан ташкил қилинди. Улар Италия Коммунистик партиясининг шу йил февраль ойида Риминида бўлиб ўтган сўнгги — XX съездида Италиянинг янги сиёсий ташкилоти — сўл кучлар демократик партиясига киришдан бош тортишган эди. Съезд тугаганидан кейин кўп ўтмай улар ҳаракатнинг мувофиқлаштириш комитетини ташкил қилдилар. Бу комитет сўл кучларни коммунистик ғоялар негизида бирлаштиришни ҳамда мамлакатда компартияни тиклашни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

(ТАСС).

БУЮК ИПАК ЙЎЛИ БЎЙЛАБ

ЮНЕСКО ташаббуси билан ўтказилаётган «Буюк ипак йўли» халқаро экспедицияси аъзолари Қорақалпоғистон бўйлаб сафарини тугатгач, қадимий Хоразмга ташриф буюрдилар.

«Хуш келибсиз, Хоразмга» — воҳа меҳнаткашлари экспедиция қатнашчиларини ана шундай сўзлар билан шодиёна кутиб олдилар. Амударёнинг чолиш кўприги олдида — Хоразм тупроғида азиз меҳмонларни вилоят партия, Совет органларининг, турли ташкилотлар, меҳнат жамоаларининг кўплаб вакиллари, уруш ва меҳнат фахрийлари самимий қутладилар. Меҳмонларга анъанага кўра нон ва туз тутилди. Карнай-сурнай, шўх ўйин-кулги, қўшиқ ва рақслар садоси Амударёнинг олис соҳиллари узра таралди...

Агар биз мозийга назар ташлагудек бўлсак, буюк ипак йўли тарихи Хоразмнинг ўтмишига бориб тақалади. Зотан, қадимда буюк ипак йўли айнан шу Хоразм ўлкасидан ўтган.

Экспедиция қатнашчилари Хоразмда ана шу ўлканинг ўзига хос бой тарихи, унинг бутун жаҳонга машҳур маданият ёдгорликлари, ноёб обидалари, ажойиб, гўзал ва нафис санъати билан қизиқиб танишдилар.

Бу ерда, қадимий Хоразм тупроғида дунё илм-фани хазинасига улкан ҳисса қўшган Ал-Хоразмий, Ал-Беруний, Абу Али ибн Сино, Нажмиддин Кубро сингари буюк олимлар, Рабғузий, Огаҳий каби кўплаб шоир ва мутафаккирлар яшаб, ижод этганлар. Уларнинг жаҳон фани ва маданияти тараққиётига қўшган бебаҳо ҳиссаси ҳамон ўз аҳамиятини йўқотмаган.

Аммо ҳозирги Хоразм нафақат ўзининг ўтмиши билан машҳур. У бугунги кунда Ўзбекистоннинг иқтисодиёти ва маданияти ривож топган вилоятларидан бири ҳисобланади. Бу ерда мамлакатимизнинг етмишдан ортиқ миллат ва элат вакиллари бир оила фарзандларидек яшаб, меҳнат қилмоқдалар.

«Буюк ипак йўли» халқаро экспедицияси аъзолари Урганч ва Хива шаҳарлари меҳнаткашларининг халқаро бирдамлик куни байрамига бағишланган халқ сайлларида қатнашдилар, турли тадбирларда иштирок этдилар.

Экспедиция аъзолари Хива шаҳрида бўлганларида Ичан қалъанинг кўплаб тарихий, маданий обидаларини қизиқиб кўздан кечирдилар. Бу аслида ички музей-шаҳар деган маънони билдиради. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, унинг комплекси ўтган йилнинг декабрида ЮНЕСКО томонидан жаҳон ёдгорликлари рўйхатига киритилган. Бу музей-қўриқхонанинг умумий майдони 26 гектарни ташкил этади. Унда 54 та тарихий-меъморчилик ёдгорлиги бор.

— Хива ўзининг бой архитектура ёдгорликларига эга экан, — дейди мусулмон меъморчилиги бўйича туркиялик йирик олим, профессор Нажот Диёр Бекерли. — Буни бизлар ўз кўзимиз билан кўрдик ва тўла ишонч ҳосил қилдик. Бу маданият ёдгорликлари билан ҳар қанча фахрланса арзийди.

— Мен марказий ва жануби-шарқий Осиё бўйича тарихчи олимман, — дейди чадлик доктор Хусайн Умар Утман. — Хиванинг ўзгача, бетакрор ноёб обидалари ҳақида кўп эшитганман, ўқиганман. Эшитиш, ўқиш бошқа экан-у, ўз кўзинг билан кўриш бошқа экан. Мана, кўҳна Хивага келиб, ўша эшитган ва ўқиган нарсаларни кўриб турибман. Нақадар ноёб, инсон ақл-заковати билан вужудга келган бу обидалар.

Сафар қатнашчилари Хива музей-шаҳрининг «кўҳна арк» комплексида ташкил қилинган фольклор-этнографик байрам маросимларида ҳам бўлишди. Бу ерда театрлаштирилган чиқишлар уюштирилди. Уларда «Оразибон» этнографик дастаси, «Наврўз» ҳамда «Достон» фольклор-этнографик дасталари, бахшилар, масхарабозлар, хивалик халфалар ўз санъатларини намойиш қилишди. Қадимий «келин тўйи», «бешик тўйи» сингари маросимлар намойиш этилди.

Бу ерда «Буюк ипак йўли»даги шаҳарлар ва карвонсаройлар» мавзуида халқаро илмий семинар ўтказилди. Унда йигирмадан кўпроқ хорижий мамлакатнинг ва Совет Иттифоқининг таниқли олимлари, ЮНЕСКО вакиллари, мутахассислар иштирок этдилар.

ЮНЕСКО СССР миллий комитети раисининг биринчи муовини С. Губин, Ўзбекистон Компартияси Хоразм вилоят комитетининг биринчи котиби, халқ депутатлари вилоят кенгашининг раиси Р. Худойберганова, ЮНЕСКО «Буюк ипак йўли» лойиҳасининг мувофиқлаштирувчиси Ду Ду Дьен, йирик шарқшунос олим, Исломобод университетининг профессори, ЮНЕСКОнинг илмий эксперти — халқаро экспедициянинг илмий қисми бўйича раҳбари Аҳмад Ҳасан Дани (Покистон) семинарнинг очилиши муносабати билан унинг қатнашчиларини қизғин табрикладилар.

Семинарда СССР, Англия, Франция, Хитой, Эрон, Покистон, Туркия, Германия, Жанубий Корея, Исроил мамлакатлари олимларининг турли мавзуларда қилган ўттизга яқин маърузалари тингланди. Маърузалар юзасидан олимлар ўртасида қизғин мунозаралар, баҳслар бўлди. Семинарда кўтарилган масалалар жаҳон жамоатчилиги фикрини Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг тарихий ва маданий ёдгорликларини, уларнинг ажойиб анъаналари ҳамда урф-одатларини сақлаб қолишга жалб этиш имконини беради.

Семинарда 4 миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган Орол ва Орол бўйини (бу минтақага Хоразм вилояти ҳам киради) сақлаб қолиш муаммоларига эътибор берилди. Маълумки, СССР Олий Кенгашининг қарорига биноан Орол бўйи экологик фалокат зонаси, деб эълон қилинган. Орол — бу фақат бизнинг ташвишимиз ва дардимиз бўлиб қолмасдан, балки бутун ер юзидаги одамларнинг ташвиши ва дарди ҳамдир, деб қайд этилди семинарда.

Семинардан кейин Хоразм бўйлаб сафар яна давом эттирилди. Экспедиция қатнашчилари Огаҳий боғ ва музейини, Хива ноҳиясидаги Фрунзе номли жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган Хива хонининг ёзги қароргоҳини бориб кўрдилар. Меҳмонлар, шунингдек, Хива гилам комбинатида ҳам бўлдилар. Бу ерда ишлаб чиқариш жараёнларини, маҳсулот сифатини кўздан кечирдилар, ишчилар билан суҳбатлашдилар, меҳнат шароитлари билан қизиқдилар. Улар Урганч шойи тўқиш фабрикаси ишлаб чиқариш бирлашмасида музейнинг тантанали очилиши маросимида иштирок этдилар.

Экспедиция қатнашчилари Боғот районидаги Қалажиқ қўрғонини бориб кўришди, Ҳазорасп ноҳиясида ҳам бўлишди.

ЮНЕСКО халқаро экспедицияси аъзолари шундан кейин Бухорога жўнаб кетдилар.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.

ГАЗАНДАЛАР ҚИДИРИЛЯПТИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Никарагуа ички ишлар вазири Карлос Ўртадо Кабреранинг айтишича, полиция меҳмонхонага ўқ отган газандаларни қидира бошлади, мамлакат Президенти Виолета Барриос де Чаморро шу меҳмонхонада эди, деб хабар қилди РЕЙТЕР ахборот маҳкамаси Манагуадан.

Бундай хатти-ҳаракатлар, деди вазир миллий телекўрсатув орқали сўзлаган нутқида, ҳақиқатан ҳам мамлакатдаги вазиятни беҳаловат қилиб қўяди.

Меҳмонхона ёнидан катта тезликда автомашинада ўтган номаълум жиноятчилар бинога автомат қуролдан камида 15 та ўқ уздилар. Шу пайт Президент ўз жиянининг никоҳ тўйида қатнашаётган эди.

Полициянинг юқори мансабли вакили Рене Вивас бу можарони суиқасд қилишга уриниш эмас, балки «Ҳукуматга қарши чўчитиш ҳаракати» деб атади. Ўқ отиш натижасида икки киши енгил жароҳатланди.

Воқеа содир бўлган пайтда мен асло ўзимни йўқотиб қўйганим йўқ, деди Чаморро хоним. Можародан кейин тахминан бир соат ўтгач, у меҳмонхонадан чиқиб кетди.

Бир неча кун муқаддам Президент шу лавозимни эгаллаган кунининг бир йиллигини нишонлаган эди.

МИНГ КОКИЛ

Наманган районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигида боғдорчиликни ривожлантиришга катта эътибор берилаяпти. Бу йил яшил майдонлар яна 22 гектарга кенгайтирилди.

Хўжалик ҳудудидан оқиб ўтадиган Сирдарё қирғоқларида сўлим оромгоҳлар барпо этса бўладиган гўшалар талайгина. Бу ҳисобга олиниб, Мамадали Назаров бригадаси йиғинасида боғ барпо этилди. Унга ўтказилган 20 минг туп ўрик, шафтоли, олма, ёнғоқ кўчатлари яхши ривожланмоқда.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

Дўстлик районидаги боғдорчиликка ихтисослашган давлат хўжалиги марказида замонавий турар жой бинолари қад кўтариб, унинг чиройи кундан-кунга очилмоқда. Маданий-маиший муассасаларда аҳолига хизмат кўрсатилаётир. Айниқса кейинги пайтда ободонлаштиришга эътибор кучайди.

Суратда: совхоз марказидаги болалар боғчаси кичкинтойлари сайрда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ФАРҒОНА ЯНГИЛИКЛАРИ

НАВОИЙХОНЛИК

Улуғ бобомиз Алишер Навоийнинг таваллудига 550 йил тўлди. Шу муносабат билан 1991 йил — Ўзбекистонда Навоий йили деб эълон қилинди. Шонли санага бағишланган тантаналар шу кунларда жумҳуриятимиз бўйлаб кенг нишонланмоқда.

Яқинда Қува районидаги Н. В. Гоголь номли 12-ўрта мактабда бу анжуманга бағишланган навоийхонлик кечаси бўлиб ўтди. Унда юқори синф ўқувчилари ўзаро беллашдилар.

Мактаб тил-адабиёт муаллимаси М. Тошматова, кутубхоначи А. Юнусова шоирнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида мароқ билан гапиришди. Шундан сўнг ҳар бир синф ўқувчилари бешта шарт бўйича мустақил тайёрлаган топшириқларга жавоб беришди. Музика ўқитувчиси А. Исоқов шоир ғазаллари асосида айтиладиган қўшиқлардан ижро этди. 11-синф ўқувчилари «Фарҳод ва Ширин» асаридан кўринишлар ижро этишди.

Г. МИРЗАҲАКИМОВА.

ЁШЛАР ҚУВОНЧИ

Яқинда Фрунзе районидаги Ҳ. Олимжон номли 17-ўрта мактаб ўқувчи ва ўқитувчилари қурувчилардан яхши совға олдилар. Билимгоҳнинг 744 ўринли янги, замонавий биноси қурилиб фойдаланишга топширилди. Уни вилоятдаги 2-«Агропромстрой» трестининг 102-кўчма механизациялашган колоннаси бунёдкорлари тез ва сифатли қилиб қуриб беришди. Мактабнинг иситиш тармоғи табиий газга уланган.

Риштондаги 78-хўжаликлараро кўчма механизациялашган колонна қурувчилари эса Куйбишев номли жамоа хўжалигида 320 ва 360 ўринли, «Коммунизм» жамоа хўжалигида 704 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноларини қуриб, ёшларни беҳад хурсанд қилдилар. Кейинги вақтда вилоят шаҳар ва районларида салкам 18 минг ўринга эга бўлган янги билим даргоҳлари ўз бағрига ўқувчиларни қабул қилди. Авария ҳолатида бўлган 16 та мактаб биноси қайтадан қурилди.

«ДИЛХИРОЖ» — ХАЛҚ ДАСТАСИ

Қува районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Коммунизм» колхозига Тошкентдан хушхабар келди: жумҳурият Маданият вазирлигининг қарорига мувофиқ хўжаликдаги «Дилхирож» бадиий ҳаваскорлик тўгарагига халқ ансамбли номи берилди. «Дилхирож» вилоятдаги давлат ва жамоа хўжаликларида фаолият кўрсатаётган юздан ортиқ бадиий ҳаваскорлик коллективлари орасида биринчи бўлиб ана шундай номга сазовор бўлди.

Ансамбль қатнашчилари доимо изланиш-ўрганишда. Айни кунларда унинг Тўланбой Исоқов, Холида Қўчқорова, Шерали Олимов сингари қатнашчилари чорвачилик фермалари, трактор паркларида, аҳоли истиқомат жойларида бўлиб, ранг-баранг программада концертлар намойиш этишаяпти.

М. МАМАТҚУЛОВ.

БИЛИБ ҚУЙГАН ЯХШИ

ЁҒДАН ЁҒНИНГ ФАРҚИ БОР

Сунъий ёғ (маргарин) қачон пайдо бўлган?

У 1870 йилда Фарангистонда «дунёга келган». Фермер ва кимёгар Меж Мурье унинг ихтирочисидир. Бу киши мол ёғини ташлаб юбориш йўли билан сариёққа ўхшаш неъматни яратди. Камбағал фаранглар уни иштиёқ билан сотиб ола бошладилар. Негаки, сариёққа нисбатан арзон эди. Олеомаргарин деб аталган маҳсулот шу тариқа яратилди. Бу ном лотинча «олеум» — мой, юнонча «маргарон» — мўъжиза сўзларидан келиб чиққан. У мўъзижакор ёғ деган маънони билдиради. Кейинчалик «олео» каломи ўз-ўзидан тушиб қолиб, янги маҳсулот маргарин деб юритила бошланди.

Юксак сифатли маргарин олиш учун ўсимлик ва ҳайвон ёғини қаттиқ ёки қуюқ ҳолга келтириш йўлини билиш лозим эди. Узоқ изланишлардан сўнг бу усулни топишга эришилди. Шундай жараён гидрогенизация деб аталди. Маргарин ишлаб чиқариш мазкур усул жорий этилгандан кейингина кўпая бошлади. Турли мамлакатларда мўъжизакор ёғнинг янги-янги хиллари пайдо бўлди, тайёрлаш жараёни автоматлаштирилди. У сариёғ ва бошқа мойлар қаторидан ўрин олди.

Гарчи маргарин сариёғни алмаштирувчи сифатида яратилган бўлса-да, аммо уларнинг иккаласи ҳам ўзига хос маҳсулотлардир.

Ҳозирги замон тиббиёти холестерин моддасини юрак ва қон томирларининг эгови, деб ҳисоблайди. У ҳайвонлар мойидан тайёрланадиган маҳсулотлар таркибида кўп бўлиши аниқланган. Оврўпо ва Амриқонинг кўпгина мамлакатларида маҳаллий аҳоли сариёғни истеъмол қилишдан воз кечиб, кўпроқ ўсимлик мойи ва маргариндан фойдаланмоқда.

Қуйидаги мисолларга бир назар солинг: Буюк Британияда кейинги 25 йил мобайнида сариёғни ишлатиш 8,3 килограммдан 5,8, Канадада 7,5 килограммдан 4,3, АҚШда 3,4 килограммдан 2 килограммгача озайди.

Кўп миқдорда сариёғ ишлаб чиқарадиган мамлакатлар — Дания ва Нидерландияда аҳоли истеъмол қиладиган мойнинг тўртдан уч қисмини маргарин ташкил этади. Бу камбағаллик белгиси эмас, аксинча, сиҳат-саломатликни сақлаш мақсадида шундай қилинмоқда.

Мамлакатимизда-чи? СССРда йиллик сариёғ истеъмол қилиш даражаси жон бошига 6,6 килограммни ташкил этмоқда. Маргарин эса унга нисбатан 14 фоиз кам ишлатилмоқда. Мамлакатимиз аҳолисининг ярмини вазни ортиқ кишилар ташкил этишига сабаб ана шундадир. Шу боис ҳакимлар маргаринни кўпроқ истеъмол қилишни тавсия этмоқдалар. Боз устига инсон танаси уни осон ҳазм қилади.

Юксак сифатли ўсимлик (кунгабоқар, чигит, соя, зайтун ва бошқалар) ва мол, қўй ёғи маргарин тайёрлашнинг асосидир. Улар тозаланиб, алоҳида ишлов бериладди. Натижада ўзига хос таъм ва ҳидга эга янги маҳсулот яратилади.

Ғ. ТОЛИПОВ.

Дугоналар гурунги.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК

Ўзбекистон Кинематографчилар уйида Ўрта Осиё ва Қозоғистон фильмлари кўриги бўлиб ўтди. У ҳар йили Тошкент, Олмаота, Душанбе, Ашхобод, Бишкекда кинолентaларни даврий кўрсатув бўйича имзоланган шартнома доирасида ўтказилди.

Бу сафарги анжуманда барча жумҳуриятлардан кинематографчилар делегациялари қатнашди. Улар ўртасида Қозоғистон вакиллари айниқса кўп эдилар. Қозоқ дўстларимиз А. Айтуаровнинг «Дахлдорлик», С. Шутовнинг «Телефондаги эртак», А. Сулаймоновнинг «Қушлар» каби фильмларини олиб келишди.

Фестивалда қўғирчоқ ва ҳужжатли фильмларга ҳам алоҳида ўрин берилди.

Туркман режиссёрлари Х. Норлиев, С. Жалиевларнинг «Манқурт», «Хаёлий шаҳзода», тожик кинематографчиларининг «Эркак ва унинг икки хотини», қирғиз санъаткорларининг «Тош асир», «Учиб ўтувчи қуш йиғиси» ва бошқа бадиий лентaлар томошабинлар ўртасида зўр қизиқиш уйғотди.

Жумҳуриятимиз вакиллари эса «Ёввойилашган итларни тутиш» (режиссёр Д. Солиев), «Биринчи бўса» (Ж. Қосимов ва Б. Одилов) кинофильмларини намойиш этдилар.

Муваффақиятли якунланган кинофестиваль Ўрта Осиё ва Қозоғистон киноарбоблари ўртасидаги ижодий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш имконини беради.

Е. НИКОЛАЕВА,
Т. ҒОФУРОВ.

ҲАНГОМА

Бўйи етган қиз дугонасидан талмовсираб сўради:

— Ҳозирги тақасалтанг йигитлар ҳақида қандай фикрдасан?

Дугонаси совуққонлик билан жавоб берди:

— Уларни бир-бирларидан фарқ қилиш қийин эмас. Бири жарақ-жарақ пул топса, бошқаси сариқ чақага муҳтож. Қисқаси, бири ишбилармон, бошқаси ношукр, текинхўр.

* * *

Бир киши танишининг ўғилчасидан сўради:

— Қани айт-чи, сен ким бўлмоқчисан?

Бола қатъият ва ишонч билан жавоб берди:

— Дадамга ўхшаган магазинчи.

— Ҳа, дуруст. Бунинг учун ўқиш, ўрганиш керак бўлади-да.

— Дадамнинг ишини ҳозирданоқ қотираяпман. Аввал камёб молларни пештахта остига яшириб қўяман, кейин нархидан ошириб сотаман. Ташвишланманг!

* * *

Бир киши кийим қўядиган хонада дуч келган нотаниш кишига мурожаат қилиб, ажабланган ҳолда сўради:

— Кечирасиз, Бердиёров эмасмисиз?

— Йўқ, — деди нотаниш киши ён-верига аланг-жаланг қараб. — Унақа одамни танимайман.

— Агар Бердиёров бўлмасанг, нега унинг пальтосини кийиб олаяпсан?! Бердиёров — мен бўламан!..

Тўпловчи Т. МАҲМУДОВ.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Сиз корхонангизнинг молиявий томондан барқарорлигига ишончингиз комил,

лекин шундай бўлса ҳам...

БАНКДАН КРЕДИТ ОЛГАН, БУ — ҚАРЗДОРНИНГ КРЕДИТЛАРНИ УЗМАГАНЛИГИ УЧУН ЖАВОБГАРЛИГИНИ ИХТИЁРИЙ СУҒУРТА ҚИЛДИРИШ

ШАРТНОМАСИНИ ТУЗИБ ҚЎЙИНГ...

БУНДАЙ ШАРТНОМА ТУФАЙЛИ СИЗ ТЎЛОВ МУДДАТИ ТУГАГАНДАН КЕЙИНГИ 20 КУН ДАВОМИДА ЗАРУР МИҚДОРДАГИ ПУЛНИ ТЎЛАЙ ОЛМАГАН ТАҚДИРДА ҚАРЗИНГИЗНИНГ 50 ФОИЗИДАН 90 ФОИЗГАЧА ТЎЛАНИШИ ҚАФОЛАТИГА ЭГА БЎЛАСИЗ.

СУҒУРТА ШАРТНОМАСИ КРЕДИТ ШАРТНОМА ДАВРИ УЧУН ҲАҚИҚИЙ ҲИСОБЛАНАДИ.

Суғурта тўловлари — суғурта пулининг 1,8 фоизидан 3,5 фоизигача бўлади.

ДАВЛАТ СУҒУРТАСИНИНГ ИСТАЛГАН НОЗИРЛИГИДА БУ ҲАҚДА БАТАФСИЛРОҚ МАЪЛУМОТ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СУҒУРТА ИДОРАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА

5—9 ИЮНЬ КУНЛАРИ

«САВОБ» хайрия фирмасининг «ХИСЛАТ» соғломлаштириш маркази Ўзбекистоннинг етакчи руҳий муолажакори, экстрасенс

Абдурафиқ ҒОФУРОВнинг

ЭРОН ва ТУРКИЯ мамлакатлари бўйлаб сафари олдидан

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Биринчи сеанслардан сўнг (март ойида бўлиб ўтган), марказга йўлланган кўп сонли мактуб ва қўнғироқларда кишилар ўзларининг барча хасталикларидан фориғ бўлганларини баён этиб, муолажа сеансларини яна такрорлашни сўраганлар.

Эслатиб ўтамиз, А. ҒОФУРОВ барча касалликларни: муттасил бош оғриқлари, уйқусизлик, хафақон, бронхит, астма, қандли диабет, остеохондроз, полиатрит, артрит, юрак хасталиклари, ўпка, буйрак, жигар, ўт пуфаги, ошқозон-ичак, тери касалликларини даволайди. Умуртқа поғонаси, қўл ва оёқ суяклари жароҳатлангандаги оғриқларни йўқотади. Семизлик ва ориқлик, жинсий заифлик ва бефарзандлик каби дардлардан халос бўлишга ёрдам беради.

А. Ғофуров сеансларда қатнашиш имкониятига эга бўлмаган беморларнинг фотосуратлари орқали ҳам ўз таъсирини ўтказишдек ноёб қобилиятга эга.

Соғломлашиш жараёнида муолажакор барчани руҳан ўзга сайёраларга юборади.

СЕАНСЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 12. 15 ва 17.00 ДА БОШЛАНАДИ.

Чипталар спорт саройи кассаларида ва ваколатли тарқатувчилар томонидан сотилмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53, 77-56-10.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО ВАЗИРЛИГИНИНГ ЖУМҲУРИЯТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ПУЛЛИК ҚУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ноозиқ овқат (саноат) товарлари сотувчиси ва контролёр кассир;

озиқ-овқат моллари сотувчиси ва контролёр-кассир;

қандолатчилик ва ошпазлик;

муз қаймоқ ишлаб чиқариш;

декораторлар (ўқиш муддати 2 йил);

газ-сув савдо автоматларини тузатувчи (ўқиш муддати 11 ой);

бухгалтерлар (ўқиш муддати — 1 ой).

Сотувчи ва контролёр кассир, ошпазлик ва қандолатчилик ихтисослари бўйича ўқиш муддати — 3 ой, 6 ой ва 8 ой.

Курсни битирганларга гувоҳнома ва диплом берилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ТЎПЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртига Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида яшовчилар қабул қилинади.

Билим юрти қошида ётоқхоналар мавжуд.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов райони, Собир Юсупов кўчаси, 3-уй (13, 70, 116«э»-автобусларнинг «Тез ёрдам клиникаси» бекати, 4, 9-трамвайларнинг «Чўпон ота» бекати). Телефонлар: 75-35-86, 75-35-92.

ФУТБОЛ

ҲИМОЯ БЎШ БЎЛГАЧ...

«Пахтакор» — «Помир» учрашуви бу сафар тантанали равишда бошланмади. Ўйингоҳга келган томошабинлар ва майдон узра саф тортган жамоалар Ангрен шаҳрига қарашли Жигаристон қўрғонида табиий офатдан ҳалок бўлганлар хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ёд олдилар. Кейинчалик мухлислар катта ҳиммат кўрсатиб, жабр кўрганлар оилаларига ёрдам тариқасида минглаб сўм пул йиғиб топширдилар...

Маълумки, «Пахтакор» сафарда ўтказган кетма-кет уч учрашувда биронта ҳам очкони қўлга киритмади. Шунинг учун ҳам мухлислар «Помир» билан бўлажак ўйинга катта умид боғлашганди. Афсуски, улар ўйлаганча бўлиб чиқмади. Вакилларимиз айниқса, ҳимоя чизиғида кўплаб хатоларга йўл қўйдилар.

Тўғри, «Пахтакор» 3-минутда муваффақиятга эришиши мумкин эди. Лекин Қосимов қулай имкониятдан фойдалана олмади. Шундан сўнг ташаббус меҳмонлар томонга ўтди. Улар сафида айниқса, Абдураимов, Муҳадов ва Батуренко ажралиб турдилар.

15-минутда Шквириннинг меҳмонлар жарима майдонига ёриб кириши шериклари қувватлай олмаганликлари туфайли натижасиз қолди. Бир дақиқа ўтар-ўтмас ҳимоячиларимиз хатога йўл қўйишди. Бундан усталик билан фойдаланган Батуренко ҳисобни очди. Кейинчалик «Помир» яна икки маротаба хавфли ҳужум уюштирди. Олдинига Абдураимов томонидан зарб билан йўналтирилган тўпни Пересков қийинчилик билан ушлаб қолди. Собиқ пахтакорчининг иккинчи бор йўллаган тўпи мўлжалга аниқ бормади.

«Пахтакор»нинг 37-минутда уюштирган қарши ҳужуми «Помир» дарвозасига тўп киритилиши билан якунланди. Бунда Шквирин ўзини кўрсатди — 1:1.

Танаффусдан сўнг ҳам пахтакорчилар ўйинни қовушмади. Негадир бу сафар тажрибали футболчиларимиз Пятницкий, Қосимов ва Денисов самарали ҳаракат қилмадилар. Бу албатта душанбеликларга қўл келди. Улар мезбонлар дарвозаси олдида тез-тез хавфли вазиятлар содир эта бошладилар. Ана шундай ҳужумларнинг бирида Муҳадов мўлжални аниқ олиб, ўз жамоасини олдинга олиб чиқди. 71- минутда эса Маъруфалиев қулай вазиятни эгаллаган Шквиринни вақтида илғаб олиб, тўп билан таъминлади. Игорнинг зарбидан сўнг ҳисоб тенглашди — 2:2. Қисқаси, «Пахтакор» ўз майдонида ўйинашига қарамай, зўрға durangga эришиб, яна бир муҳим очкони бой берди.

Шу куни олий гуруҳда яна тўрт учрашув бўлиб ўтди. Москвада пойтахт спартакчилари «Днепр» жамоасини қабул қилдилар. Учрашув тақдирини 61-минутда Шмаров киритган ягона тўп ҳал қилди. Бу ғалабадан сўнг жамғармасидаги очколар сонини 11 тага етказган «Спартак» ўйинлар жадвалининг учинчи поғонасига кўтарилди.

Киевда маҳаллий динамочилар москвалик клубдошлари билан куч синашдилар. Кескин кураш остида ўтган учрашув 2:1 ҳисобида майдон эгалари фойдасига ҳал бўлди. Владикавказнинг «Спартак» жамоасини қабул қилган Ереваннинг «Арарат» командаси меҳмонлар дарвозасига жавобсиз иккита тўп йўллади. «Металлист» (Харьков) — «Локомотив» (Москва) учрашувида 3:1 ҳисоби қайд этилди.

Навбатдаги тур учрашувлари 13 майда ўтказилади. Шу куни «Пахтакор» Киев динамочиларини қабул қилади.

Ф. ИСАЕВ,
О. ҒОФУРОВ.

Муҳаррир
Н. ЁҚУБОВ.

Ойнаи жаҳонда

9 МАЙ, ПАЙШАНБА

1941—1945 ЙИЛЛАРДАГИ УЛУҒ ВАТАН УРУШИДА СОВЕТ ХАЛҚИ ҚОЗОНГАН ҒАЛАБА БАЙРАМИ

● ЎзТВ I

8.00 «Гул фаслидир». Адабий-мусиқий кўрсатув.
9.30 «Огинский полонези». Бадиий фильм («Беларусьфильм»).
11.00 «Ҳужжатли экран». Ғалаба байрамига бағишланган кинокўрсатув.
11.45 «Ёшлик» видеоканали. «Ғалаба баҳори».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кучукча ва етти ғозча». Мультфильм.
18.20 Болалар учун концерт.
18.45 Кинолавҳа.
18.10 Москва. **Фашизмга қарши курашларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси. Бир дақиқалик сукунат.**
19.10 «Қадрият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 **Тошкент шаҳри меҳнаткашлари вакилларининг Ғалабанинг 46 йиллигига бағишланган халқ сайли.**
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Ижод саҳифалари». Зоҳиджон Обидов.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Одесса жасорати». Бадиий фильм. 2-серия.

● ЎзТВ II

19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда».
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Бу оқшомда» кўрсатувининг давоми.
22.15 «Унутилмас қўшиқ». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).

● МТ I

7.30 «Май ойи эди». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).
7.55 «Жанг хотиралари ҳамон ёдимда...».
8.20 «Дўстлар-ўртоқлар ҳақида». Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан иборат Москва хори куйлайди.
9.05 «Маршал Жуков. Биография саҳифалари». Ҳужжатли фильм.
10.25 П. И. Чайковский «Уйқудаги гўзал» балетидан концерт сюитаси.
10.55 Мультфильмлар: «Василёк», «Сеҳрли чироқ».
11.10 «Бир спектакль тарихи» (А. Миронов ва А. Папанов Сатира театрида).
12.15 «Циркни ҳамма севади». Свердловскдан кўрсатилади.
13.00 «Ғолиблар».
14.00 «Бугун — Ғалаба байрами».
14.15 «Унута олмайман...». «Қўшиқ ҳақида хотира» туркумидан.
14.55 «Аскарлар». Бадиий фильм. В. Некрасовнинг «Сталинград окопларида» қиссаси мотивлари асосида («Ленфильм», 1956 й.).
16.35 «Шавкатли Муром шаҳридан». Телевизион ҳужжатли фильм.
16.55 «Янгра, гармонь!».
18.30 «Уроқчи паҳлавон». Мультфильм.
18.40 Кинолавҳа.
18.50 **Фашизмга қарши курашларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси. Бир дақиқалик сукунат.**
19.10 «Ер—она масканимиз» фототанлови.
19.15 «Икки жангчи». Бадиий фильм (Тошкент киностудияси, 1943 й.).
20.30 «Время».
21.15 «Аскар қўшиқлари фестивали».
23.45 «Муқаддас жойлар». Телеочерк.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.20 Мультфильмлар: «Аскарча эртак», «Аскарлик бурчи».
8.50 Кичик ҳикоялар антологияси. Е. Носов. «Ғалабанинг гулгун шароби».
9.50 Болалар учун фильм. «Учавер, турнача» («Қозоқфильм», 1985 й.).
11.05 «Слава Россия» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
12.05 «Вертикаль». «Шоир ва уруш». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).
12.55 С. Алексеевич. «Уруш аёлларнинг иши эмас». Омск Давлат академик драма театрининг фильм-спектакли.
14.50 Л. Русланова хотирасига бағишланган концерт.
16.15 «Кашшоф скрипкаси». Мультфильм.
16.30 «Володянинг ҳаёти». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (А. Довженко номли киностудия, 1984 й.).
18.40 «Менинг аскар дўстларим».
18.50 **Фашизмга қарши курашларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси. Бир дақиқалик сукунат.**
19.10 «Менинг азиз қадрдонларим». Ҳужжатли фильм премьераси. Москва мудофааси қатнашчилари ҳақида.
19.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.45 Бокс. Европа чемпионати. Швециядан кўрсатилади.
20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
21.15 «Уруш». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.

БУЮРТМА № 5386. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64602. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12